

Riskhantering i planläggning, del 2 – Sevesoverksamhet i planläggning

Vägledning från PBL kunskapsbanken

Titel: Riskhantering i planläggning, del 2 – Sevesoverksamhet i planläggning – Vägledning från PBL kunskapsbanken
Utgivare: Boverket, november 2025

Om vägledningens aktualitet

Denna vägledning togs fram för att underlätta för framför allt kommuner när de har att hantera risker i samband med att de ska ta fram översiktsplaner och detaljplaner.

Vägledningen var publicerad på PBL kunskapsbanken mellan mars 2023-november 2025.

Vägledningen publiceras som pdf på PBL kunskapsbanken november 2025.

Då vägledningen inte längre uppdateras kan den innehålla inaktuell information.

I bilagan finns utdrag ur de författningar som vägledningen hänvisar till när den publicerades som pdf.

Innehållsförteckning

Om vägledningens aktualitet.....	3
Sammanfattning.....	6
Om vägledningen.....	7
Del 2 – Sevesoverksamhet i planläggning.....	8
1 Vad är Sevesoverksamhet?	10
Sevesoverksamheter är verksamheter där vissa farliga ämnen förekommer	10
Definitionen på Sevesoverksamhet i denna vägledning	10
Det finns två kravnivåer på Sevesoverksamheter.....	11
Sevesoverksamhet är ett vidare begrepp än Sevesoanläggning ...	11
Här kan du se var Sevesoanläggningar finns i Sverige	12
2 Sevesodirektivet och Sevesoverksamhet i svensk lag.....	13
Syftet med Sevesodirektivet är att förebygga allvarliga olyckshändelser och begränsa eventuella följder	13
Direktivet är infört i Sevesolagstiftningen men har påverkat PBL ...	13
Kort historik om Sevesodirektiven.....	14
Krav som ställs på medlemsstater vad gäller markanvändning.....	15
Kraven är till för att skydda människor och natur från olyckor	16
Det finns möjlighet för verksamhetsutövaren att använda kompletterande tekniska tilläggsåtgärder	17
Krav ställs också på samråd i samband med planläggning.....	17
Vad Sevesodirektivet är och omfattar	18
3 Mer om vissa lagar.....	25
Lagen och förordningen om brandfarliga och explosiva varor, LBE respektive FBE	25
Lagen och förordningen om skydd mot olyckor, LSO respektive FSO	26
Miljöbalken	28
4 Sevesoverksamhet från regionplan till detaljplan.....	31
Sevesoverksamhet behöver lyftas tidigt i planläggningsprocessen	31
Regionen och kommunen ska ta hänsyn till de allmänna intressena	31
Stora Sevesoverksamheter kan påverka vidsträckta geografiska områden	31
Visa tydligt att det är frågan om en Sevesoverksamhet	32
Förtätning kräver eftertanke	32
Förändrad markanvändning i närheten av en Sevesoverksamhet ..	33
5 Sevesoverksamhet i planläggning.....	34
Lämplig lokalisering är avgörande	34
Ta hänsyn till behov av räddningsinsatser.....	34
Regionplanen fyller en viktig funktion för planering av Sevesoverksamhet.....	35
Översiktsplanen är grundläggande för planering av Sevesoverksamhet.....	35
Områdesbestämmelser kan ha en funktion vid ändrad markanvändning i närheten av Sevesoverksamhet	36
I de flesta fall krävs detaljplan för Sevesoverksamhet	38
6 Sevesoverksamhet i detaljpaneläggning	39
Kommunen ska upprätthålla tillbörliga säkerhetsavstånd mellan Sevesoverksamheter och annan markanvändning.....	39

Beakta risker med befintliga och tillkommande Sevesoverksamheter	40
Detaljplanekravet för byggnadsverk som placeras i närheten av en Sevesoverksamhet.....	40
Vad innebär i närheten av?	41
Detaljplanekrav för nyetablering av känd Sevesoverksamhet	43
Undantag från detaljplanekravet	44
Trots att detaljplanen medger industri kan det vara olämpligt att lokalisera en viss Sevesoverksamhet där	45
Planbeskrivningen är viktig för bedömningen	45
En strategisk miljöbedömning ska göras	46
7 Sevesoverksamhet i strategisk miljöbedömning	48
Detaljplanekrav för Sevesoverksamhet	48
Nytt byggnadsverk i närheten av Sevesoverksamhet kräver bedömning om betydande miljöpåverkan	48
Nyetablering av Sevesoverksamhet kan kräva detaljplan och strategisk miljöbedömning.....	50
Vad den strategiska miljöbedömningen ska innehålla	50
Verksamhetsutövarens specifika miljöbedömning är bra underlag till strategisk miljöbedömning	52
8 Roller och ansvar kopplade till Sevesoverksamhet.....	53
Kommunen ska ha en plan för räddningsinsatser för Sevesoverksamheter	53
Länsstyrelsens tillsynsansvar för Sevesoverksamhet.....	54
Verksamhetsutövare	55
9 Sevesoverksamhet i riskhantering i samband med planläggning.....	57
Arbeta systematiskt med riskfrågor.....	57
10 Underlag till riskhantering kopplad till Sevesoverksamhet	59
Riskhänsyn i planläggning	59
Information om Sevesoverksamhet.....	60
Information om Sevesolagstiftningen	60
Riskhantering som metodik vid planering för och i närheten av Sevesoverksamhet.....	60
Krisberedskap och räddningsinsatser kopplade till Sevesoverksamhet.....	61
Tillsyn kopplad till Sevesoverksamhet	64
Transporter av farligt gods	65
Hänsyn till hälsofrågor i planering	67
Bilaga 1 – Utdrag ur författningar	68
Utdrag ur plan- och bygglagen (2010:900)	68
Utdrag ur miljöbalken (1998:808).....	71
Utdrag ur lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor.....	74
Utdrag ur lagen (2003:778) om skydd mot olyckor	75
Utdrag ur lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor.....	76
Utdrag ur förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	77
Utdrag ur förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor	78
Utdrag ur förordningen (2015:236) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor	78
Utdrag ur miljöbedömningsförordningen (2017:966)	78
Utdrag ur miljötillsynsförordningen (2011:13)	79

Sammanfattning

Kommunerna och regionerna ska som ansvariga planmyndigheter förmå att över tid upprätthålla tillräckliga säkerhetsavstånd mellan Sevesoverksamheter och annan bebyggelse.

Denna vägledning är avsedd att vara till hjälp för planmyndigheterna i deras arbete att säkerställa att det blir tillräckliga avstånd mellan Sevesoverksamhet och bostadsområden, byggnader och områden som används av allmänheten, rekreationsområden och så långt det är möjligt, större trafikleder samt vid behov naturområden som är av särskilt intresse eller är särskilt ömtåliga och som ligger nära Sevesoverksamheter.

Vägledningen fokuserar i huvudsak på riskhantering vid planläggning av Sevesoverksamhet eller ändrad markanvändning i närheten av sådan verksamhet. I vägledningen kan du läsa om Sevesoverksamhet i relation planläggning, Sevesodirektivet och svensk lag, Sevesoverksamhet i strategisk miljöbedömning, roller och ansvar kopplade till Sevesoverksamhet samt underlag till riskhantering kopplad till Sevesoverksamhet.

I Boverkets vägledning Riskhantering i planläggning, del 4: Riskhantering i planprocessen presenterar Boverket även en metodik i tolv steg för riskhantering i samband med planläggning. Process för riskhantering är ett systematiskt sätt att arbeta med riskhantering. Det handlar om att reda ut hur och varför något kan ske: att kartlägga och analysera riskerna för att sedan kunna värdera dem. När det är gjort görs en bedömning om riskerna behöver begränsas på något sätt. Det vill säga om åtgärder behöver vidtas för att minska sannolikheten för att en skadlig händelse skulle inträffa, eller för att mildra konsekvenserna om något trots allt skulle inträffa. I vägledningen har Boverket kompletterat grundinformationen med information som särskilt fokuserar på risker kopplade till Sevesoverksamhet i planläggning.

Riskhantering i planläggning, del 4 – Riskhantering i planprocessen.

Om vägledningen

Boverkets vägledning om riskhantering är framtagen för att underlätta för framför allt kommuner när de har att hantera risker i samband med att de ska ta fram översiktsplaner och detaljplaner.

Vägledningen publicerades ursprungligen på PBL kunskapsbanken i sin helhet i mars 2023. I samband med omarbetning till PDF har de delar av vägledningen som fokuserade på bygglov, byggprocess, förvaltning och tillsyn tagits bort. Den kvarvarande vägledningen delades upp i fyra delar:

- Del 1: Riskhantering i planläggning: Här hittar du information om varför det är viktigt att arbeta med riskhantering, de allmänna intressena hälsa, säkerhet och risk för olyckor i lagstiftningen, riskhantering från regionplan till detaljplan, riskfrågor i strategisk miljöbedömning samt roller och ansvar kopplade till riskhantering. I denna del finns också en ordlista med begrepp relaterade till planläggning och risker.
- Del 2: Sevesoverksamhet i planläggning (*den del du läser nu*): Vägledningen är avsedd att vara till hjälp för planmyndigheterna i deras arbete att säkerställa att det blir tillräckliga avstånd mellan Sevesoverksamhet och bostadsområden, byggnader och områden som används av allmänheten, rekreationsområden och så långt det är möjligt, större trafikleder samt vid behov naturområden som är av särskilt intresse eller är särskilt ömtåliga och som ligger nära Sevesoverksamheter. Vägledningen Sevesoverksamhet och riskhantering fokuserar i huvudsak på riskhantering vid planläggning av Sevesoverksamhet eller ändrad markanvändning i närheten av sådan verksamhet.
- Del 3: Strategi för riskhantering: Boverket föreslår att regioner och kommuner tar fram en strategi för riskhantering inför planläggning. En sådan strategi ger ett generellt stöd för arbetet med riskhantering i samband med att regionen tar fram en regionplan eller kommunen tar fram översiktsplan eller detaljplan.
- Del 4: Riskhantering i planprocessen: I vägledningen presenterar Boverket även en metodik i tolv steg för riskhantering i samband med planläggning. Process för riskhantering är ett systematiskt sätt att arbeta med riskhantering. Det handlar om att reda ut hur och varför något kan ske: att kartlägga och analysera riskerna för att sedan kunna värdera dem. När det är gjort görs en bedömning om riskerna behöver begränsas på något sätt. Det vill säga om åtgärder behöver vidtas för att minska sannolikheten för att en skadlig händelse skulle

inträffa, eller för att mildra konsekvenserna om något trots allt skulle inträffa. Boverket har kompletterat vissa steg med information som särskilt fokuserar på risker kopplade till Sevesoverksamhet i planläggning respektive transport av farligt gods.

Del 2 – Sevesoverksamhet i planläggning

Vägledningen Sevesoverksamhet i planläggning ger förslag på hur riskfrågor kopplade till Sevesoverksamhet kan hanteras vid planläggning av Sevesoverksamhet eller ändrad markanvändning i närheten av sådan verksamhet. Vägledningen riktar sig till dig som arbetar med fysisk planering.

Syftet med vägledningen

Syftet med vägledningen om riskhantering vid planläggning av, eller i närheten av, Sevesoverksamhet är att regionerna och kommunerna som ansvariga planmyndigheter, som Sevesodirektivet uttrycker det, förmår att, över tid, upprätthålla tillräckliga säkerhetsavstånd mellan verksamheter som omfattas av Sevesodirektivet och

- bostadsområden
- byggnader och områden som används av allmänheten
- rekreationsområden och
- så långt det är möjligt, större trafikleder samt
- vid behov naturområden som är av särskilt intresse eller är särskilt ömtåliga.

För regionerna handlar det då främst om beslut om att anta en regionplan och dess innehåll med tonvikt lagd på kartläggning av risker, eftersom det är kommunerna som besitter det så kallade kommunala planmonopolet.

Vägledningens fokus är Sevesoverksamhet eller ändrad markanvändning i närheten av Sevesoverksamhet

Vägledningen fokuserar i huvudsak på riskhantering vid planläggning av Sevesoverksamhet eller ändrad markanvändning i närheten av sådan verksamhet.

Vad Sevesoverksamhet är kan du läsa om i avsnittet Vad är Sevesoverksamhet?

Denna vägledning är en fördjupning av vägledning Riskhantering i planläggning

Vägledning om Sevesoverksamhet i planläggning kompletterar vägledningen Riskhantering i planläggning, del 1 med fördjupande information om Sevesoverksamhet.

Vägledningen vänder sig främst till regionala och kommunala handläggare

Denna vägledning riktar sig främst till dig som ska

- planlägga eller handlägga ärenden enligt PBL på en kommun för, eller i närheten av, Sevesoverksamhet
- kartlägga och bedöma risker kopplade till Sevesoverksamhet i en regionplan eller i annan planering på regional nivå.

Struktur och innehåll

Vägledningen innehåller följande kapitel om:

- Vad Sevesoverksamhet är.
- Sevesodirektivet och Sevesoverksamhet i svensk lag, som kortfattat beskriver historiken kring Sevesodirektivet och vilka krav som ställs på medlemsstater vad gäller markanvändning, kopplingen mellan direktivet och svensk lagstiftning
- Sevesoverksamhet från regionplan till detaljplan, som ger en introduktion till riskhantering kopplad till Sevesoverksamhet, från det att en region ska ta fram en regionplan till att en kommun ska ta fram en detaljplan.
- Sevesoverksamhet i strategisk miljöbedömning som tar upp kopplingen mellan Sevesoverksamhet och miljöbedömning.
- Roller och ansvar kopplade till Sevesoverksamhet som kortfattat beskriver roller och ansvar inom planläggning med fokus på Sevesoverksamhet.
- Underlag till riskhantering kopplad till Sevesoverksamhet.

I vägledningen Riskhantering i planläggning, del 4 – Riskhantering i planprocessen kan du läsa mer om hantering av risker kopplade till Sevesoverksamhet i olika steg i en planprocess.

1 Vad är Sevesoverksamhet?

Sevesoverksamheter är verksamheter där vissa farliga ämnen förekommer. En Sevesoverksamhet kan omfatta en eller flera anläggningar, som lokaler, fabriker, cisterner och andra lagringsutrymmen där Sevesoklassade farliga ämnen lagras, tillverkas, eller hanteras.

Sevesoverksamheter är verksamheter där vissa farliga ämnen förekommer

Vad som är Sevesoverksamhet regleras i lagen (1999:381) och förordningen (2015:236) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, det vi kallar Sevesolagen respektive Sevesoförordningen. Sevesolagstiftningen omfattar verksamheter där farliga ämnen i form av kemikalier förekommer i stora mängder vid ett och samma tillfälle, så kallade Sevesoverksamheter.

[Lag \(1999:381\) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, Sevesolagen \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

[Förordning \(2015:236\) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, Sevesoförordningen \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

Sevesolagstiftningen kan du läsa mer om i kapitlet Sevesodirektivet och Sevesoverksamhet i svensk lag.

Definitionen på Sevesoverksamhet i denna vägledning

Med begreppet Sevesoverksamhet avses hela det område som står under en verksamhetsutövers, eller flera verksamhetsutövers gemensamma, ledning eller kontroll och där det finns farliga ämnen vid en eller flera anläggningar (jämför propositionen 2014/15:60 Genomförande av Seveso III-direktivet sidan 103).

[Genomförande av Seveso III-direktivet. Prop. 2014/15:60 \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

En Sevesoverksamhet kan omfatta en eller flera anläggningar, som lokaler, fabriker, cisterner och andra lagringsutrymmen där Sevesoklassade farliga ämnen lagras, förvaras eller tillverkas.

Det finns två kravnivåer på Sevesoverksamheter

Sevesolagstiftningen omfattar verksamheter där farliga ämnen, kemikalier, förekommer i stora mängder vid ett och samma tillfälle, så kallade Sevesoverksamheter. Verksamheterna tillhör en lägre eller högre kravnivå, beroende på vilka farliga ämnen som avses och i vilken mängd de förekommer.

Lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor 3 §

Dessa så kallade gränsmängder finns i bilaga 1 till Sevesoförordningen. Där finns också summeringsregler för de verksamheter som hanterar stora mängder och flera olika slag av kemikalier.

[Förordning \(2015:236\) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, Sevesoförordningen \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

Sevesoverksamhet är ett vidare begrepp än Sevesoanläggning

Sevesoverksamhet samt klassificering och tillståndsgivning av sådan, är ett vidare begrepp än enbart Sevesoanläggning även om de ofta används som synonymer. Verksamhet förutsätter åtminstone en anläggning som är föremål för prövning och tillståndsgivning, alternativt anmälningsplikt om den är av mindre omfattning.

Verksamhet som klassificeras som Sevesoverksamhet på en given plats är en anläggning. Inte sällan består en Sevesoverksamhet av flera anläggningar, som lokaler, fabriker, cisterner och andra lagringsutrymmen där Seveso-klassade farliga ämnen lagras eller tillverkas. Verksamhetsutövaren kan också ha flera anläggningar på flera platser, fastigheter, på flera håll i landet. Därmed kan en större verksamhetsutövare också ha flera anläggningar på olika håll i landet, och i världen för den delen.

Anläggning är synonymt med verksamhetsområde medan det är verksamheten som provas i miljötillstånd. Om det på en given plats, fastighet, finns flera cisterner för lagring av kemikalier, är det samma verksamhet och som omfattar en samlad hantering och lagring och sammantagen volym och inte flera miljötillstånd för varje skild cistern i samma verksamhet på samma plats.

Anläggning och verksamhet kan dock vara en och samma, vilket ofta är fallet för mindre verksamheter. Men det är viktigt att skilja Sevesoanläggning från det som ska provas eller anmälas, det vill säga Sevesoverksamheten.

1 Vad är Sevesoverksamhet?

Om en verksamhet med samma ägare är utspridd på flera håll i samma kommun måste varje plats bedömas ur lokaliseringsperspektiv.

Det är inte alltid lätt att identifiera en Sevesoverksamhet

Observera att det bland Sevesoverksamheterna finns anläggningar som kanske inte vid första anblicken uppfattas som Sevesoverksamheter.

Även lager och logistikcenter kan komma att omfattas av regelverket på grund av mängderna av exempelvis kemikalier, gasol eller eldningsolja som anläggningen hanterar.

Även om denna vägledning i huvudsak riktar in sig på Sevesoverksamhet så kan verksamheter vara farliga utan att klassificeras som Sevesoverksamhet. Som exempelvis livsmedelsanläggningar som har kondenserad ammoniak i sina kylsystem.

Här kan du se var Sevesoanläggningar finns i Sverige

I Geodataportalen kan du söka ut Sveriges Sevesoanläggningar.

[Geodataportalen - Lantmäteriet](#)

2 Sevesodirektivet och Sevesoverksamhet i svensk lag

För att förebygga allvarliga kemikalieolyckor och begränsa följderna för människor och miljö har det så kallade Sevesodirektivet antagits på europeisk nivå. Arbetet påbörjades efter en allvarlig och uppmärksammas olycka den 10 juli 1976 i staden Seveso i norra Italien cirka 25 km norr om Milano.

Syftet med Sevesodirektivet är att förebygga allvarliga olyckshändelser och begränsa eventuella följder

Europaparlamentet och rådet har antagit Sevesodirektivet som en europeisk rättsakt. EU:s medlemsstater är skyldiga att genomföra Sevesodirektivet i nationell lagstiftning. Lagstiftningen ska tillgodose och reglera en markanvändning som uppfyller målen i direktivet. Syftet är att förebygga allvarliga olyckshändelser och att begränsa följderna av dem för att undvika att människors hälsa och miljön riskeras.

Sevesodirektivet har förnyats i två omgångar. Nuvarande direktiv är alltså det tredje i ordningen.

[EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2012/18/EU av den 4 juli 2012 om åtgärder för att förebygga och begränsa faran för allvarliga olyckshändelser där farliga ämnen ingår och om ändring och senare upphävande av rådets direktiv 96/82/EG \(Sevesodirektivet på EUR Lex webbplats\)](#)

Direktivet är infört i Sevesolagstiftningen men har påverkat PBL

Sverige har huvudsakligen genomfört direktivet i svensk rätt genom lagen (1999:381) och förordningen (2015:236) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, det vi kallar Sevesolagen respektive Sevesoförordningen. Plan- och bygglagen (2010:900), PBL hänvisar dessutom till Sevesolagen i de anslutande bestämmelserna om detaljplanekrav i 4 kapitlet 2 § PBL.

Plan- och bygglag (2010:900) 4 kap. 2 §

I de delar Sevesolagstiftningen påverkar fysisk planering och PBL är syftet att på lång sikt undvika, förbygga, ta bort eller begränsa påverkan på omgivningen från Sevesoverksamhet genom att upprätthålla lämpliga avstånd mellan dessa och byggnadsverk eller områden där människor vistas.

Direktivet har dock även kommit att påverka andra lagar som miljöbalken och lagen (2003:778) om skydd mot olyckor, LSO.

[Lag \(1999:381\) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, Sevesolagen \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

[Förordning \(2015:236\) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, Sevesoförordningen \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

Kort historik om Sevesodirektiven

Efter den stora olyckan i italienska Seveso 1976, inledde dåvarande Europeiska gemenskapen, EG, föregångaren till dagens Europeiska Union, ett arbete för att ta fram gemensamma regler med syfte att ta fram gemensamma regler avseende förebyggande åtgärder och hanteringen av stora industriolyckor. Resultatet blev ett direktiv om risker för storolyckor i vissa industriella verksamheter (85/ 501/ EEG), det så kallade Sevesodirektivet, som antogs 1982.

Det andra direktivet, det så kallade Seveso II-direktivet, antogs 1996 och var en vidareutveckling av det ursprungliga Sevesodirektivet. Seveso II-direktivets fulla titel är Rådets direktiv (96/ 82/ EG) av den 9 december 1996 om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga olyckshändelser där farliga ämnen ingår.

Nästa direktiv, Sevesodirektiv III, kom 2012 och trädde i kraft den 13 augusti 2012 men gällde parallellt med Seveso II-direktivet som upphörde att gälla den 1 juni 2015. Seveso III-direktivets fulla titel är Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/ 18/ EU av den 4 juli 2012 om åtgärder för att förebygga och begränsa faran för allvarliga olyckshändelser där farliga ämnen ingår och om ändring och senare upphävande av rådets direktiv 96/ 82/ EG.

Med Seveso III-direktivet kom nya krav på medlemsstaterna att sätta i kraft nödvändiga bestämmelser i lagar och andra författningar för att följa direktivet senast den 31 maj 2015 och tillämpa bestämmelserna från och med den 1 juni 2015.

I samband med att Sverige genomförde Seveso II-direktivet 1999 vidtog Sverige inga särskilda svenska författningsändringar som rörde planering av markanvändning med anledning av dåvarande artikel 12, numera artikel 13. Befintligt regelverk i form av främst miljöbalken och i den då gällande (äldre) plan- och bygglagen (1987:10), ÄPBL, bedömdes vara tillräckligt för att uppfylla såväl direktivet som Industriolyckskonventionens krav avseende lokalisering och markanvändning (jämför propositionen 2014/15:60 sidan 49).

Artikel 13 kan du läsa i faktarutan längst ner i detta avsnitt.

[Genomförande av Seveso III-direktivet. Prop. 2014/15:60 \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

[EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2012/18/EU av den 4 juli 2012 om åtgärder för att förebygga och begränsa faran för allvarliga olyckshändelser där farliga ämnen ingår och om ändring och senare upphävande av rådets direktiv 96/82/EG \(Sevesodirektivet på EUR Lex webbplats\)](#)

Med Seveso III-direktivet infördes dock bestämmelser i PBL för att tydliggöra kravet på att upprätthålls tillbörliga säkerhetsavstånd mellan Sevesoverksamheter och större trafikleder, bostadsområden och andra områden som används av allmänheten (jämför propositionen 2014/15:60 sidan 157). Markanvändning som omfattar sådana anläggningar som ingår i Sevesoverksamheter har därför en särställning i PBL.

[Genomförande av Seveso III-direktivet. Prop. 2014/15:60 \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

I denna vägledning avser vi Sevesodirektiv III när det står Sevesodirektivet eller direktivet.

[EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2012/18/EU av den 4 juli 2012 om åtgärder för att förebygga och begränsa faran för allvarliga olyckshändelser där farliga ämnen ingår och om ändring och senare upphävande av rådets direktiv 96/82/EG \(Sevesodirektivet på EUR Lex webbplats\)](#)

Krav som ställs på medlemsstater vad gäller markanvändning

Huvudartikeln i direktivet vad avser platsval och markanvändning är artikel 13 (i tidigare direktiv artikel 12). Enligt den ska medlemsstaterna se till att målen att förebygga allvarliga olyckshändelser och begränsa följderna av dem för människors hälsa och miljön att beaktas i strategier för markanvändning och andra relevanta strategier (jämför propositionen 2014/15:60 sidan 49).

[Genomförande av Seveso III-direktivet. Prop. 2014/15:60 \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

I direktivet finns bestämmelser om markanvändning där de mest väsentliga handlar om säkerhetsavstånd. Särskilda krav riktas mot ansvariga planmyndigheter i dessa bestämmelser.

Medlemsstaterna ska kontrollera att nya Sevesoverksamheter lokaliseras till lämplig plats. Om en befintlig verksamhet ändras så att den kommer att omfattas av direktivet ska medlemsstaterna tillse att den även

fortsättningsvis är placerad på lämplig plats. Staterna ska även se till att nya projekt inte hamnar för nära pågående Sevesoverksamhet om den kan vara källa till eller öka risken för allvarliga olyckshändelser eller förvärra följderna av dem (jämför propositionen 2014/15:60 sidan 49).

[Genomförande av Seveso III-direktivet. Prop. 2014/15:60 \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

Kraven är till för att skydda människor och natur från olyckor

Kraven är till för att på lång sikt skydda människor och natur från olyckor genom att ansvarig planmyndighet ser till att tillbörliga så kallade säkerhetsavstånd upprätthålls mellan verksamheter som omfattas av Sevesodirektivet och

- bostadsområden
- byggnader och områden som används av allmänheten
- rekreationsområden
- så långt det är möjligt större trafikleder
- vid behov naturområden som är av särskilt intresse eller är särskilt ömtåliga och som ligger nära Sevesoverksamheter.

Kraven gäller på lång sikt, det vill säga avstånden ska planeras så de blir hållbara över tid (jämför propositionen 2014/15:60 sidan 49).

[Genomförande av Seveso III-direktivet. Prop. 2014/15:60 \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

Behovet av säkerhetsavstånd var ett av skälen till att Europaparlamentet och Europeiska unionens råd antog Sevesodirektivet från första början 1982.

Detaljplanekrav för ändrad markanvändning i närheten av en Sevesoverksamhet och för etablering av känd Sevesoverksamhet kan du läsa mer om i avsnittet Sevesoverksamhet i detaljplaneläggning.

Det finns möjlighet för verksamhetsutövaren att använda kompletterande tekniska tilläggsåtgärder

Utöver säkerhetsavstånd finns det enligt direktivet även möjligheten för verksamhetsutövaren att använda sig av tekniska tilläggsåtgärder för befintliga verksamheter för att inte öka riskerna för människors hälsa och miljö. Tilläggsåtgärder ska komma i andra hand, det viktigaste är att det som planeras inte kommer för nära Sevesoverksamhet. Se Sevesodirektivets artikel 5.

[EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2012/18/EU av den 4 juli 2012 om åtgärder för att förebygga och begränsa faran för allvarliga olyckshändelser där farliga ämnen ingår och om ändring och senare upphävande av rådets direktiv 96/82/EG \(Sevesodirektivet på EUR Lex webbplats\)](#)

Möjlighet för verksamhetsutövaren att komplettera med tekniska åtgärder så att riskerna för människor eller miljö behålls på en hanterbar nivå finns bara för befintliga verksamheter (jämför Sevesodirektivet skäl 18).

Kompletterande tekniska åtgärder kan du läsa mer om i faktaruta längre ner i artikeln.

Krav ställs också på samråd i samband med planläggning

I direktivets artikel 15 finns krav på offentligt samråd och deltagande i beslutsfattande. Det vill säga att allmänhetens och berörda organisationers deltagande och tillgång till information vid beslut som rör markanvändning i närheten av Sevesoverksamheter. Enligt direktivet ska medlemsstaterna se till att alla behöriga myndigheter, däribland planmyndigheter med beslutsansvar inom detta område, inrättar lämpliga samrådsförfaranden i samband med planering av markanvändning för, eller i närheten av, Sevesoverksamheter.

Syftet med samråden är dels att planmyndigheter ska ha tillräckligt med information om de risker som Sevesoverksamheten medför innan de fattar beslut om planerad markanvändning, dels att planmyndigheter ger allmänheten och berörda organisationer möjlighet att yttra sig tidigt i planprocessen. Se Sevesodirektivet artikel 13 punkt 3 och artikel 15.

[EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2012/18/EU av den 4 juli 2012 om åtgärder för att förebygga och begränsa faran för allvarliga olyckshändelser där farliga ämnen ingår och om ändring och senare upphävande av rådets direktiv 96/82/EG \(Sevesodirektivet på EUR Lex webbplats\)](#)

I det svenska plansystemet tillgodoses kraven på samråd i artikel 15 genom detaljplanekrav och miljöbedömning av planer eftersom det med detaljplaneläggning följer krav på samråd.

För byggnadsverk som inte omfattas av detaljplanekrav krävs dock ingen miljöbedömning. Det ledde till att 4 kapitlet 2 § PBL ändrades så att det krävs detaljplan för byggnadsverk som placeras i närheten av en Sevesoverksamhet.

Plan- och bygglag (2010:900) 4 kap. 2 §

En detaljplan över markanvändning i närheten av en Sevesoverksamhet antas numera alltid medföra betydande miljöpåverkan. Det innebär att kommunen ska göra en miljöbedömning av planen och dess markanvändning och med detta följer krav på samråd.

Det finns ett undantag från detaljplanekravet och det är om byggnadsverket kan prövas i samband med en prövning av ansökan om bygglov eller förhandsbesked.

Plan- och bygglag (2010:900) 4 kap. 2 §

Nyetablering av Sevesoverksamhet ska alltid prövas med detaljplan. Genom detaljplanen inträder kravet på att kommunen ska göra en miljöbedömning – och därmed följer krav på samråd.

Detaljplanekrav för ändrad markanvändning i närheten av en Sevesoverksamhet och för etablering av känd Sevesoverksamhet kan du läsa mer om i avsnittet Sevesoverksamhet i detaljplaneläggning.

Vad Sevesodirektivet är och omfattar

När begreppet Sevesolagstiftning används avses vanligtvis lagen (1999:381) och den anslutande förordningen (2015:236) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor. Till Sevesolagstiftningen räknas även Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, föreskrifter MSBFS 2015:8 om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor.

[Lag \(1999:381\) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, Sevesolagen \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

[Förordning \(2015:236\) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, Sevesoförordningen \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

[Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor \(MSBFS 2015:8\) \(på MSB:s webbplats\)](#)

De olika kravnivåerna för Sevesoverksamhet

Beroende på hur kvantiteten av de farliga ämnen som verksamheten bearbetar och förädlar eller lagrar, finns det två kravnivåer för verksamheten i fråga: en lägre respektive en högre kravnivå. Dessa så kallade gränsmängder återges i bilaga 1 till Sevesoförordningen. Där finns också summeringsregler för de verksamheter som hanterar flera kemikalier som omfattas av Sevesolagstiftningen men som var och en för sig inte når upp till de gränsmängder som framgår av bilaga 1 till förordningen.

[Förordning \(2015:236\) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, Sevesoförordningen \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

För verksamheter som hör till den högre kravnivån krävs tillstånd enligt miljöbalken.

Verksamheter som hanterar farliga ämnen i mängder som omfattas av den lägre kravnivån ska göra en anmälan till länsstyrelsen eller välja att lämna motsvarande information vid tillståndsansökan.

MSB har mer information om verksamhetsutövarens skyldighet.

[Verksamhetsutövarens skyldigheter \(på MSB:s webbplats\)](#)

Tillstånd enligt Sevesolagen

En del Sevesoverksamheter omfattas av tillståndsplikt enligt 9 kapitlet 6 § miljöbalken. För de verksamheter som däremot inte omfattas av tillståndsplikten ska verksamhetsutövaren lämna in en skriftlig anmäla till länsstyrelsen i det län där verksamheten ligger innan verksamhet påbörjas.

Lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor 7 §

Om en anmälningspliktig verksamhet ändras ska detta också anmälas till länsstyrelsen minst sex veckor före ändringen. Det gäller vid

- betydande ökning eller minskning av mängden, betydande ändring av arten eller den fysiska formen av det farliga ämnet
- ändringar i verksamheten eller i en anläggning som väsentligt kan påverka faran för allvarliga kemikalieolyckor
- definitiv nedläggning av verksamheten eller om den ska tas ur drift

- ändringar i uppgifterna om vem som ansvarar för verksamheten.

Förordning (2015:236) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor 6 §

Tillstånd för verksamheter som omfattas av Sevesolagen prövas av mark- och miljödomstolen.

Miljöbalk (1998:808) 9 kap. 8 §

I de fall tillstånd krävs ska domen innehålla bestämmelser om de villkor som behövs för att förebygga allvarliga kemikalieolyckor och begränsa följderna av sådana för människors hälsa och miljön.

Miljöbalk (1998:808) 22 kap. 25 §

Tillsyn enligt Sevesolagen

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB svarar för den centrala tillsynen av Sevesoverksamheter utifrån Sevesolagen.

Tillsynen på Sevesoområdet berör samtidigt flera lagstiftningar och därmed tillsynsmyndigheter på både central och regional eller lokal nivå. Samverkan mellan myndigheterna sker främst mellan de centrala tillsynsmyndigheterna. De operativa tillsynsmyndigheterna för Sevesotillsynen är länsstyrelserna.

MSB:s tillsynsvägledning inom Sevesoområdet består av uppföljning, utvärdering och samordning av den operativa tillsynen samt stöd och råd till operativa tillsynsmyndigheter vilket bland annat sker inom följande områden

- tillsynsbesök vid länsstyrelser
- samverkan med övriga myndigheter nationellt och inom EU
- kompetensutveckling i form av utbildningar och seminarier
- uppföljning och utvärdering.

Om det är lämpligt ska länsstyrelsen samordna tillsynen med den tillsyn som görs enligt arbetsmiljölagen (1977:1160).

Förordning (2015:236) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor 20 §

Metodstöd – Sevesoplanering

Länsstyrelsen är enligt 11 § MSBFS 2015:8 operativ tillsynsmyndighet enligt Sevesolagen och ska utforma sin tillsyn så att den medger en planerad och systematisk granskning av de tekniska system samt organisations- och driftsystem som tillämpas vid Sevesoverksamheterna.

[Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor \(MSBFS 2015:8\) \(på MSB:s webbplats\)](#)

Som vägledning till planeringen av tillsynen har MSB utvecklat ett metodstöd. Metodstödet ska bidra till att tillsynsbehov och prioriteringsgrunder för tillsynen kan fastställas och ge underlag för samordning av Sevesotillsynen med angränsande lagstiftning. Det ska även ge struktur för utformningen av länsstyrelsernas tillsynsplaner och hur tillsynsprogram kan ske. En nationell och enhetlig systematik bidrar till att öka likvärdigheten i bedömningar och avvägningar, rättssäkerheten för verksamheterna och utbytet av erfarenheter mellan myndigheter.

[Tillsyn - Seveso \(på MSB:s webbplats\)](#)

Tillsynsplan

Länsstyrelsen ska besluta om en tillsynsplan för de verksamheter som omfattas av Sevesolagen i länet (18 § Sevesolagen). Tillsynsplanen ska uppdateras årligen (14 § MSBFS 2015:8). Ett förslag till rubrikstruktur och vad tillsynsplanen ska innehålla har tagits fram och kan laddas ned via länken nedan. I metodstödet står mer beskrivet om tillsynsplan och mallen finns beskriven i bilaga 1.

Lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor 18 §

[Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor \(MSBFS 2015:8\) \(på MSB:s webbplats\)](#)

[Tillsyn - Seveso \(på MSB:s webbplats\)](#)

Tillsynsprogram

Länsstyrelsen ska utifrån tillsynsplanen utarbeta ett tillsynsprogram för varje verksamhet (18 § Sevesolagen). MSB har tagit fram en mall för hur ett tillsynsprogram kan utformas och som kan laddas ned via länken nedan. I metodstödet står mer beskrivet om tillsynsprogram och i bilaga 2 till metodstödet finns ett exempel på hur ett ifyllt tillsynsprogram kan se ut.

[Tillsyn - Seveso \(på MSB:s webbplats\)](#)

Handläggarstöd om klimatanpassning med information om Sevesoverksamhet

Länsstyrelserna och Miljösamverkan Sverige har tagit fram ett handläggarstöd Klimatanpassning i prövning och tillsyn av miljöfarliga verksamheter och förorenade områden, som även behandlar Sevesoverksamheter.

[Klimatanpassning i prövning och tillsyn - Miljösamverkan Sverige](#)

Tillsynsprocessen enligt LBE och LSO kan ha koppling till tillsyn enligt Sevesolagstiftningen

Tillsynsprocessen för tillsyn enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor, LSO och lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor, LBE, överensstämmer i allt väsentligt. LSO reglerar situationer som kan leda till räddningsinsatser och LBE reglerar hantering, överföring och import av brandfarliga och explosiva varor.

[Lag \(2003:778\) om skydd mot olyckor \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

[Lag \(2010:1011\) om brandfarliga och explosiva varor \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

[Tillsyn enligt lagen om brandfarliga och explosiva varor \(på MSB:s webbplats\)](#)

MSB har tagit fram en boken om kommunal tillsyn enligt lagen om skydd mot olyckor som kan användas som stöd även vid tillsyn enligt LBE. Boken vänder sig till dig som arbetar med tillsyn i kommunen, till dig som ska bli tillsynsförrättare och till dig som vill lära dig mer om tillsyn. Boken ger stöd vid planering, prioritering och genomförande av tillsyn och genom konkreta exempel inspirerar den till att följa upp och utvärdera tillsynsverksamheten och de enskilda tillsynerna.

[Stöd till kommunal tillsyn enligt LSO \(på MSB:s webbplats\)](#)

Faktaruta Sevesodirektivet artikel 13

Artikel 13

Planering av markanvändning

1. Medlemsstaterna ska se till att målen att förebygga allvarliga olyckshändelser och begränsa följderna av dem för människors hälsa och miljön beaktas i deras strategier för markanvändning och andra relevanta strategier. Dessa mål ska uppnås genom kontroll av följande:

- a) Lokalisering av nya verksamheter.
- b) Ändringar av verksamheter enligt artikel 11.

c) Nya projekt, inklusive transportleder, platser som används av allmänheten och bostadsområden i närheten av verksamheter, när lokaliseringen eller utbyggnaderna kan vara källa till eller öka risken för allvarliga olyckshändelser eller förvärra följderna av dem.

2. Medlemsstaterna ska se till att deras strategier för markanvändning eller andra relevanta strategier och förfarandena för att genomföra dessa strategier beaktar följande behov på lång sikt:

a) Upprätthålla tillbörliga säkerhetsavstånd mellan verksamheter som omfattas av detta direktiv och bostadsområden, byggnader och områden som används av allmänheten, rekreationsområden och, så långt det är möjligt, större trafikleder.

b) Skydd av naturområden som är av särskilt intresse eller är särskilt ömtåliga och som ligger nära verksamheter, vid behov genom tillbörliga säkerhetsavstånd eller andra relevanta åtgärder.

c) Tekniska tilläggsåtgärder för befintliga verksamheter i enlighet med artikel 5 för att inte öka riskerna för människors hälsa och miljön.

3. Medlemsstaterna ska se till att alla behöriga myndigheter och planmyndigheter med beslutsansvar inom detta område inrättar lämpliga samrådsförfaranden för genomförandet av de principer som fastställs i punkt 1. Förfarandena ska vara utformade så att de säkerställer att verksamhetsutövarna när beslut fattas tillhandahåller tillräckligt med information om de risker som verksamheten medför, och att det finns teknisk vägledning om dessa risker, antingen på grundval av en bedömning av omständigheterna i det enskilda fallet eller enligt allmänna principer.

Medlemsstaterna ska se till att verksamhetsutövarna i verksamheter på lägre nivå på begäran av den behöriga myndigheten tillhandahåller tillräcklig information om de risker som verksamheten medför i den mån informationen behövs för planering av markanvändning.

4. Kraven i punkterna 1, 2 och 3 i denna artikel ska gälla utan att det påverkar tillämpningen av Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU av den 13 december 2011 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt (1), Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/42/EG av den 27 juni 2001 om bedömning av vissa planers och programs miljöpåverkan (2) och annan relevant unionslagstiftning. Medlemsstaterna får inrätta samordnade eller gemensamma förfaranden för att se till att kraven i denna artikel och kraven i den lagstiftningen uppfylls, bland annat för att undvika dubbla bedömningar eller samråd.

Faktaruta Sevesodirektivet skäl 18

Europaparlamentets och europeiska unionens råd skäl 18 för att ha antagit Sevesodirektivet: För att bättre skydda bostadsområden, områden som besöks av allmänheten och naturområden, inklusive sådana som är av särskilt naturintresse eller är särskilt ömtåliga, bör medlemsstaterna i sina strategier för markanvändning eller andra relevanta strategier se till att lämpliga avstånd bibehålls mellan sådana områden och verksamheter som medför sådan fara och, när det gäller befintliga verksamheter, vid behov genomföra kompletterande tekniska åtgärder så att riskerna för människor eller miljön behålls på en acceptabel nivå. När besluten fattas bör tillräcklig information om riskerna och teknisk vägledning om dessa risker finnas tillgänglig. För att minska de administrativa bördorna, i synnerhet för små och medelstora företag, bör förfarandena och åtgärderna där det är möjligt integreras med de förfaranden som gäller enligt annan relevant unionslagstiftning

3 Mer om vissa lagar

Det finns bestämmelser som parallellt med plan- och bygglagen (2010:900), PBL, kan sätta gränser för hur mark och vattenområden kan användas kommunen. Dessa bestämmelser förstärker kraven på att kommunen ska tillgodose skyddet för människors hälsa och säkerhet och minska sannolikheten för olyckor, samt hur ansvaret för detta uppdrag fördelas. Detta hänsynstagande till risk för människors hälsa och säkerhet samt andra allmänna intressen ska också ske i beslut om en regionplan. Här finns information om tre av dessa lagar.

Lagen och förordningen om brandfarliga och explosiva varor, LBE respektive FBE

Syfte med LBE

Reglerna i lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor, LBE, reglerar hantering, överföring och import av brandfarliga och explosiva varor. Syftet är att hindra, förebygga och begränsa olyckor och skador på liv, hälsa, miljö eller egendom som kan uppkomma genom brand eller explosion orsakad av brandfarliga eller explosiva varor. Reglerna ska även förebygga obehörigt förfarande med varorna.

Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor 1 §

Byggnader och andra anläggningar där brandfarliga eller explosiva varor hanteras samt anordningar för hantering av sådana varor ska vara inrättade på ett betryggande sätt med hänsyn till brand- och explosionsrisken samt konsekvenserna av en brand eller en explosion. De ska också vara placerade så att motsvarande krav uppfylls i förhållande till omgivningen. Detta gäller också områden med sådana byggnader, anläggningar och anordningar.

Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor 10 §

[Lag \(2010:1011\) om brandfarliga och explosiva varor \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

[Förordning \(2010:1075\) om brandfarliga och explosiva varor \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

MSB har tagit fram ett antal föreskrifter och allmänna råd till LBE och förordning (2010:1075) om brandfarliga och explosiva varor, FBE. MSB har mer information om lag och förordning inom lagstiftningsområdet Brandfarliga och explosiva varor.

[Regler för brandfarliga och explosiva varor \(på MSB:s webbplats\)](#)

Tillstånd enligt LBE

Den som hanterar, överför, importerar eller exporterar explosiva varor och den som yrkesmässigt eller i större mängd hanterar brandfarliga varor ska ha tillstånd till det.

Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor 16 §

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB och kommunen delar på ansvaret att pröva frågor om tillstånd till hantering av brandfarliga varor och frågor om tillstånd till hantering och överföring av explosiva varor.

Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor 17, 18 §§

Tillsyn enligt LBE

Den myndighet som prövar frågor om tillstånd enligt LBE har också, inom sitt verksamhetsområde, tillsyn över efterlevnaden av lagen och föreskrifter och beslut som meddelats i anslutning till lagen. Det innebär att kommunen ansvarar för tillsyn av hantering av brandfarliga och explosiva varor för de verksamheter där kommunen har prövat tillståndet.

Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor 21 §

MSB har mer information om tillsyn enligt LBE.

[Tillsyn enligt lagen om brandfarliga och explosiva varor \(på MSB:s webbplats\)](#)

Lagen och förordningen om skydd mot olyckor, LSO respektive FSO

Syfte med LSO

Bestämmelserna i lagen (2003:778) om skydd mot olyckor, LSO, syftar till att förebygga och undsätta vid olyckor. Lagstiftningen ska skydda människors liv och hälsa samt egendom och miljö i den prioriteringsordningen. Ett betryggande skydd mot olyckor ska finnas i hela Sverige, dock kan viss hänsyn tas till lokala förhållanden.

Lag (2003:778) om skydd mot olyckor 1 kap. 1 §

Staten och kommunen ansvarar för förebyggande verksamhet som ska planeras och organiseras så att den effektivt bidrar till att förebygga

bränder och andra olyckor samt förhindra eller begränsa skador till följd av bränder och andra olyckor.

Lag (2003:778) om skydd mot olyckor 1 kap. 3 a §

[Lag \(2003:778\) om skydd mot olyckor \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

[Förordning \(2003:789\) om skydd mot olyckor \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

[MSBFS 2021:8 föreskrifter och allmänna råd om hur kommunen ska planera och utföra sin tillsyn enligt lagen \(2003:778\) om skydd mot olyckor \(på MSB:s webbplats\)](#)

Tillstånd enligt LSO

Det är länsstyrelsen som enligt förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor, FSO, beslutar om vilka anläggningar som omfattas av ägarens eller verksamhetsutövarens skyldigheter enligt lagen.

Förordning (2003:789) om skydd mot olyckor 2 kap. 3 §

För ägare till en anläggning eller verksamhetsutövare på en anläggning som omfattas av LSO innebär det bland annat en skyldighet att i skäligen omfattning hålla eller bekosta beredskap med personal och egendom och i övrigt vidta nödvändiga åtgärder för att hindra eller begränsa allvarliga skador på människor eller miljön.

Lag (2003:778) om skydd mot olyckor 2 kap. 4 §

För att stärka den kommunala beredskapen ska kommunerna anta ett handlingsprogram, både för den förebyggande verksamheten och för räddningstjänsten. I handlingsprogrammet kan kommunen göra kopplingar till både översiktsplanen och detaljplaner.

Skyldighet att rapportera inträffade olyckor och tillbud

MSB har tagit fram en publikation som beskriver bestämmelser om rapportering av olyckor, utsläpp och tillbud samt vilka roller och skyldigheter ägaren eller verksamhetsutövaren har vid farlig verksamhet enligt LSO. Den är även tänkt att vara ett stöd för verksamhetsutövarna vid bedömning när, hur och vad som ska rapporteras till MSB.

[Farliga verksamheters skyldighet att rapportera inträffade olyckor och tillbud \(på MSB:s webbplats\)](#)

Tillsyn enligt LSO

Parallellt med tillsynen enligt bygglagstiftningen bedriver kommunen tillsyn över byggnader och andra anläggningar med stöd av LSO. Tillsynen sker endast av en färdigställd byggnad eller anläggning. Bland annat omfattar tillsynen

- omfattning av utrustning för släckning av brand
- omfattning av utrustning för livräddning vid brand eller annan olyckshändelse
- att de åtgärder som behövs för att förebygga brand och för att hindra eller begränsa skador till följd av brand har vidtagits.

MSB har mer information om tillsyn enligt LSO som kan stödja dig som planerar eller utför kommunal tillsyn enligt LSO att arbeta i linje med lagstiftningen, inte minst MSBFS 2021:8 som trädde i kraft halvårsskiftet 2022.

[Stöd till kommunal tillsyn enligt LSO \(på MSB:s webbplats\)](#)

[Kommunal tillsyn enligt lagen \(2003:778\) om skydd mot olyckor \(på MSB:s webbplats\)](#)

[MSBFS 2021:8 föreskrifter och allmänna råd om hur kommunen ska planera och utföra sin tillsyn enligt lagen \(2003:778\) om skydd mot olyckor \(på MSB:s webbplats\)](#)

Tillsynsprocessen för tillsyn enligt LBE och LSO överensstämmer i allt väsentligt. Handboken om kommunal tillsyn enligt lagen om skydd mot olyckor kan därför med fördel användas som stöd även vid tillsyn enligt LBE.

Miljöbalken

Syfte med miljöbalken

Miljöbalken är en skyddslagstiftning med syfte att

- värna hälsa och miljö
- vårda natur- och kulturområden
- bevara biologisk mångfald
- trygga god hushållning med mark och vatten
- skapa förutsättningar för en hållbar utveckling.

Miljöfarlig verksamhet som kan påverka människors hälsa eller miljön, regleras i miljöbalken. Med miljöfarlig verksamhet menas olika typer av

störningar som skapats av människan. För större riskfyllda verksamheter, exempelvis Sevesoverksamheter, krävs tillstånd från länsstyrelse eller mark- och miljödomstol. För mindre riskfyllda verksamheter krävs anmälan till kommunens miljö- och hälsoskyddsnämnd. För de minsta verksamheterna krävs ingen anmälan eller tillstånd, men lagstiftningen ska ändå följas och gäller alla, även privatpersoner.

[Miljöbalk \(1998:808\) \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

Tillstånd enligt miljöbalken

Den som bedriver miljöfarlig verksamhet har tillstånds- eller anmälningsplikt för sin verksamhet om inte undantag har stadgats.

Förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd 4 §

Beroende på vad en tillståndsansökan handlar om prövas den antingen av mark- och miljödomstolen, länsstyrelsen eller kommunen. En anmälan om miljöfarlig verksamhet görs antingen till länsstyrelsen eller kommunen beroende på vad den handlar om.

Miljöbalk (1998:808) 9 kap. 8 §

Närmare 6 000 företag i Sverige måste ha miljötillstånd. Vilken typ av verksamheter som berörs framgår av bland annat miljöprövningsförrordningen.

För planering med hänsyn till hälsa, säkerhet och risk för olyckor är det framför allt verksamheter som är tillståndspliktiga enligt miljöprövningsförrordningen (2013:251), MPF, och bilagan till FMVH som kan vara av betydelse.

[Miljöprövningsförrordning \(2013:251\) \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

För att få tillstånd enligt miljöbalken måste verksamheten vara förenlig med gällande planer enligt PBL. I tillståndsbeslutet kan villkor införas om att verksamheten inte får komma till stånd innan detaljplanens övriga villkor för anläggandet genomförts. Mindre avvikelser får dock göras från detaljplanen om syftet med planen eller bestämmelserna inte motverkas.

Miljöbalk (1998:808) 2 kap. 6 §

Naturvårdsverket har tagit fram stöd vid tillämpningen av MPF.

[Anmälnings- och tillståndsplikt enligt miljöprövningsförrordningen \(vägledning på Naturvårdsverkets webbplats\)](#)

Tillsyn enligt miljöbalken

Tillsyn enligt miljöbalken utförs av ett stort antal myndigheter. Vilken myndighet som har ansvarar för tillsynen regleras i miljötillsynsförordningen (2011:13), MTF. Huvuddelen av miljöbalkstillsynen utförs av kommunerna och länsstyrelserna men även andra myndigheter utövar tillsyn inom vissa mer avgränsade områden däribland

- Arbetsmiljöverket
- Kemikalieinspektionen
- Livsmedelsverket
- Läkemedelsverket
- MSB
- Naturvårdsverket
- Statens jordbruksverk
- Strålsäkerhetsmyndigheten
- Sveriges geologiska undersökning

Miljötillsynsförordning (2011:13) 2 kap. 4, 7–10, 12–18, 20–35 §§

För planering med hänsyn till hälsa, säkerhet och risk för olyckor är det framför allt verksamheter som är tillståndspliktiga enligt MTF och bilagan till Förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, FMVH, som kan vara av betydelse. Där utövar antingen länsstyrelsen eller kommunen tillsynen.

Miljötillsynsförordning (2011:13) 2 kap. 29, 31 §§

Naturvårdsverket har tagit fram en tillsynsvägledning i vilken du hittar information om planering av tillsyn, hur du kan genomföra din tillsyn och vilka ingripande åtgärder som du kan vidta.

[Tillsyn enligt miljöbalken \(på Naturvårdsverkets webbplats\)](#)

4 Sevesoverksamhet från regionplan till detaljplan

Det är främst två situationer som är aktuella när hänsyn till risk från Sevesoverksamhet måste tas i planeringssammanhang: nyetablering av Sevesoverksamhet och vid förändrad markanvändning i närheten av en Sevesoverksamhet, vilket i praktiken är det vanligaste fallet.

Sevesoverksamhet behöver lyftas tidigt i planläggningsprocessen

God fysisk planering kan reducera konsekvenser av kemikalieolyckor. Regionen och kommunen behöver därför lyfta frågor kopplade till Sevesoverksamhet tidigt i planeringsprocessen.

Regionen och kommunen ska ta hänsyn till de allmänna intressena

Hänsyn till hälsa, säkerhet, risk för olyckor är allmänna intressen som lyfts fram i andra kapitlet i plan- och bygglagen (2010:900), PBL.

Plan- och bygglag (2010:900) 2 kap. 5 §

PBL förutsätter att regioner eller kommuner beaktar frågor om hälsa, säkerhet, och risken för olyckor genom hela regionplan-, översiktsplan- och, detaljplanprocessen. Ett grundläggande krav i PBL är att mark ska vara lämplig för ändamålet ur allmän synpunkt, för att den ska få användas för bebyggelse.

De allmänna intressena hälsa, säkerhet, och risken för olyckor kan du läsa mer om i vägledningen Riskhantering i planläggning, del 1.

De olika planläggningsprocesserna erbjuder olika förutsättningar och möjligheter att hantera såväl riskkällor, riskobjekt och riskområden som åtgärder för att hantera risker. Ju tidigare i planprocessen frågan om eventuell etablering av Sevesoverksamhet, eller byggande i närheten av sådan verksamhet, lyfts ju lättare är det att ta hänsyn till och planera i förhållande till risken för olyckor samt att integrera åtgärder för att hantera risker.

Stora Sevesoverksamheter kan påverka vidsträckta geografiska områden

Stora Sevesoverksamheter kan komma att påverka vidsträckta geografiska områden i händelse av en olycka, men också förebyggande åtgärder

i omgivningen. Att lösa sådana storskaliga hälso- och riskfrågor i enskilda detaljplaner är ofta väldigt svårt eller rent av omöjligt. Det kan till exempel behövas åtgärder på en strategisk planeringsnivå för att skapa tillräckliga avstånd mellan Sevesoverksamhet och framtida bebyggelse. Men även i avsikt att säkerställa verksamhetens framtida utveckling.

Visa tydligt att det är frågan om en Sevesoverksamhet

Det är viktigt att inte dölja att det rör sig om en Sevesoverksamhet och inte enbart använda omskrivningen miljöfarlig verksamhet. Det finns såväl risker som skyldigheter kopplade till att det är en Sevesoverksamhet och det är viktigt att de som är berörda förstår att det är en sådan verksamhet det rör sig om.

Förtätning kräver eftertanke

När tätorter växer är det inte ovanligt att bostadsområden närmar sig industrier som tidigare legat avskilt från sådan känslig markanvändning. Det finns ett flertal exempel där bostäder och annan exploatering har tillåtit att etableras närmare den farliga verksamheten än vad som kan te sig lämpligt. Detta sker ofta på grund av att prövning av etableringen av bostäder eller annan exploatering sker i en mindre detaljplan för det enskilda fallet och då är det svårt att se samtliga konsekvenser och samhällets exponering för risker.

De risker som olika anläggningar medför måste kommunen hantera och beakta i planläggningsskedet. Det gäller både i syfte att skydda tillkommande bebyggelse och för att se om hänsyn måste tas till framtida utvecklingsmöjligheter för den befintliga verksamheten.

Vid omvandling av delar av områden för industri är det viktigt att kommunen noggrant utreder förutsättningarna för att de befintliga industrierna ska kunna fortsätta att bedriva och utveckla sina verksamheter. Att förmå en befintlig verksamhetsutövare att flytta kan, oavsett om det är juridiskt möjligt eller om en frivillig överenskommelse kan träffas, vara både kostsamt och kräva mycket lång framförhållning.

Vid planering av områden för industrier och i närheten av industrier kan också industribuller, transporter av farligt gods, luftkvalitetsfrågor, inklusive damm och luktstörningar, vara viktiga aspekter som behöver beaktas.

Det är inte bara vid planläggning av bostäder som riskerna i förhållande till Sevesoverksamheter behöver beaktas utan även vid planläggning av annan markanvändning där allmänheten kan komma att vistas, till exempel idrottsplatser, arenor, kontor, köpcentrum, rekreationsområden och större trafikleder.

Vid förtätning av befintlig bebyggelse kan det vara svårt att aktualisera och genomföra åtgärder för att hantera risker. Det försvåras ytterligare eftersom fördelningen av kostnader för åtgärder inte alltid är självklar och det inte är möjligt att ställa tillkommande krav på verksamhetsutövaren att vidta åtgärder. Det kan också utrymmesmässigt vara svårt att vidta effektiva åtgärder.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, har publicerat en rapport om framtidens storstäder: Säkerhet i en föränderlig värld. Rapporten är tänkt som ett diskussions- och resonemangsunderlag som ur ett säkerhetsperspektiv syftar till att väcka frågor kring urbanisering, stadsbyggnad och samhällsplanering. Materialet syftar också till att väcka frågor kring risker som kan påverka förändringar och vissa förutsättningar för att upprätthålla säkerhet i stadsmiljöer. Arbetet är ett resultat från MSB:s projekt Framtidens storstäder – Säkerhet i en föränderlig värld.

[Framtidens storstäder: säkerhet i en föränderlig värld, 2013 \(rapport på MSB:s webbplats\) \(PDF, 797 KB\)](#)

Förändrad markanvändning i närheten av en Sevesoverksamhet

Vid förändrad markanvändning i närheten av en Sevesoverksamhet behöver kommunen beakta både verksamhetens potentiella risker för omgivningen och omgivningens potentiella påverkan på säkerheten vid Sevesoverksamheten.

Markanvändning runt en Sevesoverksamhet kan i vissa fall riskera att påverka sannolikheten för att en allvarlig olyckshändelse uppstår vid Sevesoverksamheten.

Etableringar i närheten av en Sevesoverksamhet kan också leda till att konsekvenserna av en allvarlig kemikalieolycka kan förvärras. Att etablera en skola eller ett bostadsområde i närheten av en Sevesoverksamhet, där det föreligger en risk för ett utsläpp av giftiga gaser, kan innebära att konsekvenserna vid en sådan allvarlig kemikalieolycka blir betydligt allvarligare, jämfört med om samma Sevesoverksamhet ligger väl avskilt från skolan eller bostadsområdet.

Avstånd som åtgärd kan du läsa mer om i vägledningen Riskhantering i planläggning, del 4 – Riskhantering i planprocessen i kapitlet Ta fram åtgärder.

5 Sevesoverksamhet i planläggning

I regionplanering och översiktsplanering avgörs grunddragen för hur regionen eller kommunen bedömer lokalisering av Sevesoverksamheter och ändrad markanvändning i närheten av sådan verksamhet. Det är viktigt att redan i regionplan och översiktsplan identifiera vilka områden som är särskilt utsatta för olika risker och tänka igenom hur lokalisering av bebyggelse sedan kan anpassas utifrån det. Det är viktigt för att kommunen ska kunna bedöma och hantera riskfrågor i efterföljande bindande planläggning och lovprövning, samt vid byggande och förvaltning. Men också för att regionen ska kunna bedöma och lämna underlag i regionala frågor om länets fysiska miljö, yttranden om översiktsplaner och verka för insatser som avser bostadsförsörjning och att minska länets klimatpåverkan.

Lämplig lokalisering är avgörande

Lämplig lokalisering är avgörande vid planläggning för och i närheten av Sevesoverksamhet. För regionerna handlar det om att beakta Sevesoverksamhet i riskhanteringen när de tar fram regionplanen. Kommunen, som besitter det så kallade kommunala planmonopolet, har enligt artikel 13 Sevesodirektivet ansvaret att säkerställa att kommunen kan upprätthålla tillräckliga säkerhetsavstånd mellan verksamheter som omfattas av Sevesodirektivet och

- bostadsområden
- byggnader och områden som används av allmänheten
- rekreationsområden
- så långt det är möjligt större trafikleder
- vid behov naturområden som är av särskilt intresse eller är särskilt ömtåliga och som ligger nära Sevesoverksamheter.

[EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2012/18/EU av den 4 juli 2012 om åtgärder för att förebygga och begränsa faran för allvarliga olyckshändelser där farliga ämnen ingår och om ändring och senare upphävande av rådets direktiv 96/82/EG \(Sevesodirektivet på EUR Lex webbplats\)](#)

Ta hänsyn till behov av räddningsinsatser

Kommunen bör undvika att lokalisera, eller placera, verksamheter som är svårutrymda i sådana omgivningar som kan påverkas av en olycka.

Möjligheten till evakuering förutsätter också vägnät samt personell och materiell förmåga till undsättning i räddningsplaner.

Farliga verksamheter eller lagerhållning av farliga ämnen förutsätter möjligheter till utrymning av arbetsplatser och evakuering av större angränsande områden. Sevesoverksamheter – främst de som hör till den högre kravnivån – ska avskiljas från befintliga bostäder och offentliga miljöer. Kommunen måste också ta särskild hänsyn till de behov som sjukhus, vårdinrättningar, äldreomsorg och undervisningslokaler kan ha. Här finns det än större anledning att dessa inte placeras i närheten av Sevesoverksamheter.

Det kan vara lämpligt att kommunen beaktar att det kan finnas behov av att räddningsinsatser ska kunna genomföras från skilda riktningar i händelse av olycka. Det är dock inte alltid det är möjligt men det är bra att lyfta behovet framför allt om det handlar om stora Sevesoverksamheter.

Plan för räddningsinsatser för Sevesoverksamheter kan du läsa om i kapitlet Roller och ansvar kopplade till Sevesoverksamhet.

De olika kravnivåerna för Sevesoverksamhet kan du läsa mer om i kapitlet Sevesodirektivet och Sevesoverksamhet i svensk lag under rubriken Vad Sevesodirektivet är och omfattar.

Regionplanen fyller en viktig funktion för planering av Sevesoverksamhet

Regionplanen täcker vidsträckta områden och hanterar av naturliga skäl inte frågor på detaljerad nivå. Men regionplanen fyller en viktig funktion för kommunövergripande frågor, däribland uppmärksammandet av vissa, större Sevesoverksamheter. Stora Sevesoverksamheter kan komma att påverka betydande geografiska områden i händelse av en olycka. Det är därför lämpligt att regionen anger dem i en regionplanen och inte lämnar över det till kommunen att ha med dem i översiktsplanen.

Riskhantering i regionplanering kan du läsa mer om i vägledningen Riskhantering i planläggning, del 1 i avsnittet Riskhantering i regionplanering.

Översiktsplanen är grundläggande för planering av Sevesoverksamhet

I översiktsplanen formulerar kommunen de stora dragen för var det är lämpligt och olämpligt att placera miljöstörande verksamhet, hit hör Sevesoverksamhet.

God planering utifrån ett riskperspektiv innebär att kommunen tidigt, det vill säga redan i översiktsplaneprocessen, identifierar riskkällor och konflikter utifrån riskaspekter. Kommunen ska också i sin översiktsplan redovisa de miljö- och riskfaktorer som behöver beaktas vid beslut om användningen av mark- och vattenområden. Detta underlag ska sedan kommunen beakta i detaljplanläggning och vid lokalisering av verksamheter, byggnader och anläggningar så de lokaliseras till ur risksynpunkt lämpliga platser.

Under detaljplaneprocessen avgör sedan kommunen i vilken mån särskilda åtgärder för att hantera risker krävs för att planområdet ska kunna anses lämpligt för den användning planen anger.

Hur kommuner belyser frågor om risk för olyckor i samband med Sevesoverksamhet i översiktsplanen beror på kommunens egna förutsättningar och behov. Om kommunen vill fördjupa frågeställningarna kan kommunen göra det genom en ändring av översiktsplanen. Kommunen kan göra en ändring genom ett tillägg (om risker), eller genom en ändring för en viss del av kommunen.

Riskhantering i översiktsplanering kan du läsa mer om i vägledningen Riskhantering i planläggning, del 1 i avsnittet Riskhantering i översiktsplanering.

Översiktsplanering kan du läsa mer om på sidan Översiktsplanering.

[Översiktsplanering - PBL kunskapsbanken - Boverket](#)

Processen för att upprätta och ändra översiktsplan kan du läsa om på sidan Upprätta och ändra översiktsplan.

[Upprätta och ändra - PBL kunskapsbanken - Boverket](#)

Områdesbestämmelser kan ha en funktion vid ändrad markanvändning i närheten av Sevesoverksamhet

Områdesbestämmelser har inte samma detaljeringsgrad som detaljplan och inte heller den rättsverkan som kan följa av detaljplanernas planbestämmelser, däribland villkorade bygglov. Detta kan påverka riskbilden när kommunen tar fram områdesbestämmelser.

Observera att nytillkommande Sevesoverksamheter omfattas av detaljplanekravet.

Riskhantering i områdesbestämmelser kan du läsa mer om i vägledningen Riskhantering i planläggning, del 1 i avsnittet Riskhantering i områdesbestämmelser.

Sevesoverksamhet inom gällande områdesbestämmelser

Enligt 4 kapitlet 2 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL, finns det krav på detaljplan för

- ett nytt lovpliktigt byggnadsverk, som inte är ett vindkraftverk, om det placeras i närheten av en verksamhet som omfattas av lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, Sevesolagen
- en åtgärd som kräver bygglov vid nyetablering av en verksamhet som omfattas av Sevesolagen.

Plan- och bygglag (2010:900) 4 kap. 2 §

Inom gällande områdesbestämmelser är det dock inte säkert att det krävs detaljplan för nyetablering av Sevesoverksamhet eller för ett nytt byggnadsverk som ska uppföras i närheten av en sådan verksamhet. Det finns möjlighet för kommunen att göra undantag:

- Om byggnadsverket som ska byggas i närheten av Sevesoverksamheten kan beviljas i samband med prövning av ansökan om bygglov eller förhandsbesked.
- För nyetablering av Sevesoverksamhet om tillräcklig reglering redan har gjorts med områdesbestämmelser.

Plan- och bygglag (2010:900) 4 kap. 2 §

Plan- och bygglag (2010:900) 4 kap. 4 §

Observera att utbyggnad av befintlig Sevesoverksamhet inte omfattas av detaljplanekrav.

Detaljplanekravet och plankrav för vissa bygglovspliktiga åtgärder som kan antas medföra betydande miljöpåverkan kan du läsa mer om på sidan Detaljplanekravet.

[Detaljplanekravet - PBL kunskapsbanken - Boverket](#)

I de flesta fall krävs detaljplan för Sevesoverksamhet

I de flesta fall krävs det detaljplan för ny Sevesoverksamhet och ändrad markanvändning i närheten av en sådan verksamhet.

I en detaljplan ska kommunen beakta riskerna med befintliga och tillkommande Sevesoverksamheter. Det är viktigt att kommunen beskriver de Sevesoverksamheter och riskerna kring dessa, som kan påverka planområdet. Att stora kemikalieanläggningar räknas som Sevesoverksamheter är tydligt, men att även exempelvis lager och logistikcenter kan omfattas kan vara lätt att förbise. För att inte omfattas av de regler som gäller för en Sevesoverksamhet, väljer vissa verksamhetsutövare att ha mindre lagerkapacitet. Detta medför i stället att det krävs fler transporter. Det är då viktigt att beakta att det ofta är vid transporter som olyckor sker.

Riskhantering i detaljplanläggning kan du läsa mer om i vägledningen Riskhantering i planläggning, del 1 i avsnittet Riskhantering i detaljplanläggning.

6 Sevesoverksamhet i detaljplanläggning

I de flesta fall krävs det detaljplan för ny Sevesoverksamhet och ändrad markanvändning i närheten av en sådan verksamhet. I en detaljplan ska kommunen beakta riskerna med befintliga och tillkommande Sevesoverksamheter. Det är viktigt att kommunen beskriver de Sevesoverksamheter och riskerna kring dessa, som kan påverka planområdet. Att stora kemikalieanläggningar räknas som Sevesoverksamheter är tydligt, men att även exempelvis lager och logistikcenter kan omfattas kan vara lätt att förbise. För att inte omfattas av de regler som gäller för en Sevesoverksamhet, väljer vissa verksamhetsutövare att ha mindre lagerkapacitet. Detta medför i stället att det krävs fler transporter. Det är då viktigt att beakta att det ofta är vid transporter som olyckor sker.

Kommunen ska upprätthålla tillbörliga säkerhetsavstånd mellan Sevesoverksamheter och annan markanvändning

Det finns bestämmelser i plan- och bygglagen (2010:900), PBL, för att tydliggöra kravet på att kommunen upprätthåller tillbörliga säkerhetsavstånd mellan Sevesoverksamheter och större trafikleder, bostadsområden och andra områden som används av allmänheten (jämför propositionen 2014/15:60 sidan 157).

[Genomförande av Seveso III-direktivet. Prop. 2014/15:60 \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

Markanvändning som omfattar sådana anläggningar som ingår i Sevesoverksamheter har därför en särställning i PBL.

När ett nytt byggnadsverk ska uppföras i närheten av en Sevesoverksamhet eller en nyetablering av en Sevesoverksamhet ska ske, krävs att kommunen prövar detta i en detaljplan.

Plan- och bygglag (2010:900) 4 kap. 2 §

Avstånd mellan Sevesoverksamhet och annan markanvändning kan du läsa mer om i kapitlet Sevesodirektivet och Sevesoverksamhet i svensk lag.

Riskhantering i detaljplanläggning kan du läsa mer om i vägledningen Riskhantering i planläggning, del 1 i avsnittet Riskhantering i detaljplanläggning.

Beakta risker med befintliga och tillkommande Sevesoverksamheter

I en detaljplan ska kommunen beakta riskerna med befintliga och tillkommande eller expanderande Sevesoverksamheter. Det är viktigt att kommunen beskriver de Sevesoverksamheter och riskerna kring dessa, som kan påverka planområdet. Att stora kemikalieanläggningar räknas som Sevesoverksamheter är tydligt, men att även exempelvis lager och logistikcenter kan omfattas kan vara lätt att förbise.

För att inte omfattas av de regler som gäller för en Sevesoverksamhet, väljer vissa att ha mindre lagerkapacitet. Detta medför i stället att det krävs fler transporter. Det är då viktigt att beakta att det ofta är vid transporter som olyckor sker och säkerhetsaspekterna får därmed en ökad vikt vid planeringen av vägnät och tillhörande infrastruktur, också i regionplan och i länsplaner för regional transportinfrastruktur och trafikförsörjningsprogram.

Vad som kan vara Sevesoverksamhet kan du läsa mer om i kapitlet Vad är Sevesoverksamhet?

Detaljplanekravet för byggnadsverk som placeras i närheten av en Sevesoverksamhet

Det krävs detaljplan för ett nytt byggnadsverk om byggnadsverket placeras i närheten av en Sevesoverksamhet.

Plan- och bygglag (2010:900) 4 kap. 2 §

Bestämmelsen tar sikte på byggnadsverk, till exempel ett enstaka enbostadshus, som placeras i närheten av en Sevesoverksamhet (jämför propositionen 2020/21:174 sidan 48).

[Genomförandet av MKB-direktivet i plan- och bygglagen. Prop. 2020/21:174 \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

Det krävs dock ingen detaljplan för ett nytt vindkraftverk eller komplementbyggnadshus eller komplementbyggnader.

Plan- och bygglag (2010:900) 9 kap. 4 a §

Det krävs inte heller detaljplan om byggnadsverket kan prövas i samband med en ansökan om bygglov eller förhandsbesked.

Plan- och bygglag (2010:900) 4 kap. 2 §

Vanligtvis får det anses vara olämpligt att pröva till exempel nya bostäder i anslutning till en Sevesoverksamhet genom ett bygglov eller ett förhandsbesked, även om åtgärden inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan (jämför propositionen 2020/21:174 sidan 49). Detaljplanen tjänar här sitt avsedda syfte att erhålla en god belysning av riskfrågorna.

[Genomförandet av MKB-direktivet i plan- och bygglagen. Prop. 2020/21:174 \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

Om byggnadsverket eller dess användning däremot får betydande inverkan på omgivningen ska kommunen pröva byggnadsverket genom detaljplan och inte genom prövning i samband med bygglov eller förhandsbesked (jämför propositionen 2020/21:174 sidan 45).

[Genomförandet av MKB-direktivet i plan- och bygglagen. Prop. 2020/21:174 \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

Plan- och bygglag (2010:900) 4 kap. 2 §

Det är dock kommunen som avgör om, när och var en detaljplan tas fram.

Detaljplanekravet och plankrav för vissa bygglovspflichtiga åtgärder som kan antas medföra betydande miljöpåverkan kan du läsa mer om på sidan Detaljplanekravet.

[Detaljplanekravet - PBL kunskapsbanken - Boverket](#)

Vad innebär i närheten av?

Begreppet "i närheten av" får ses som ett funktionellt begrepp, snarare än ett geografiskt avstånd. Ett byggnadsverk ska anses vara placerat i närheten av en Sevesoverksamhet om byggnadsverket, och först och främst om det kan antas att de som uppehåller sig i byggnadsverket, kan komma att skadas vid en olycka som berör Sevesoverksamheten. Detta innebär att avståndet till Sevesoverksamheten får betydelse för bedömningen av om detaljplan krävs eller inte, men uttrycket "i närheten av" inrymmer alltså ett större sammanhang som skadeverkan (jämför propositionen 2014/15:60 sidan 102).

[Genomförande av Seveso III-direktivet. Prop. 2014/15:60 \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

Kommunen måste göra en bedömning i varje enskilt fall om bebyggelse eller ett byggnadsverk kan anses vara placerat i närheten av en Sevesoverksamhet. Avståndet till Sevesoverksamheten får naturligtvis stor betydelse för bedömningen, men det är också viktigt att ta hänsyn till exempelvis

- den aktuella Sevesoverksamhetens inriktning, läge och omfattning
- vilka risker som är förknippade med verksamheten
- vilken typ av ny bebyggelse som ska uppföras
- vilka skyddsvärda intressen som kan påverkas, till exempel människor, djur, miljö
- hur omgivningen ser ut, till exempel topografi, vegetation, klimat och vanligaste vindriktning.

Med anledning av detta kan därför bostadsbyggnader och verksamheter som skolor, sjukhus och industrier kräva ett större avstånd till Sevesoverksamheten än annan bebyggelse (jämför propositionen 2014/15:60 sidan 102).

[Genomförande av Seveso III-direktivet. Prop. 2014/15:60 \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

Det går inte att ange ett generellt avstånd till en Sevesoverksamhet då detaljplanekravet inträder, utan kommunen måste pröva frågan om en detaljplan behövs utifrån förutsättningarna i det enskilda fallet. Vid denna prövning måste kommunen ta hänsyn till både det nya byggnadsverkets användning och de risker som är förknippade med Sevesoverksamheten i fråga. En bostad kan därmed kräva ett väsentligt större avstånd från en Sevesoverksamhet än till exempel en lagerbyggnad. Behovet av att kunna förebygga och begränsa följderna av en olycka i en Sevesoverksamhet ska vara vägledande i bedömningen (jämför propositionen 2014/15:60 sidan 53).

[Genomförande av Seveso III-direktivet. Prop. 2014/15:60 \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

Osäkerheterna i det underlag som finns om riskerna påverkar vilka avstånd som anses vara i närheten. Så länge det finns osäkerheter om skada kan ske vid en allvarlig händelse, kan det planerade eller bygglovsprövade byggnadsverket anses vara placerat i närheten av Sevesoverksamheten. Vid större osäkerheter och vid större brister och luckor i underlaget krävs därför större avstånd för att byggnadsverket inte ska anses vara i närheten.

Detaljplanekrav för nyetablering av känd Sevesoverksamhet

Vid nyetablering av en Sevesoverksamhet ska bygglovspliktiga åtgärder prövas med detaljplan.

Plan- och bygglag (2010:900) 4 kap. 2 §

Med nyetablering av Sevesoverksamhet avses att

- en ny verksamhet etableras på en viss plats där den inte har funnits tidigare eller
- en befintlig verksamhet får en volymökning av de farliga ämnen som bearbetas och förädlas eller lagras på ett sådant sätt att verksamheten efter utökningen omfattas av lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, Sevesolagen.

Det har ingen betydelse på vilket sätt som åtgärden kräver bygglov, det vill säga om det är nybyggnad, tillbyggnad eller annan väsentlig ändring än tillbyggnad. Kravet på detaljplan gäller såväl Sevesoverksamheter på högre som lägre kravnivå enligt Sevesolagen och förordningen (2015:236) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, Sevesoförordningen (jämför propositionen 2014/15:60 sidan 103).

[Genomförande av Seveso III-direktivet. Prop. 2014/15:60 \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

Lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor 2 §

Med begreppet verksamhet avses hela det område som står under en verksamhetsutövers ledning eller kontroll och där det finns farliga ämnen vid en eller flera anläggningar. Verksamhet omfattar såväl det geografiska området som gemensam infrastruktur eller tillhörande aktiviteter på platsen.

Lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor 2 §

Bygglovspliktiga åtgärder som inte utgör nyetablering av en befintlig Sevesoverksamhet omfattas inte av kravet på detaljplan. Detta gäller oavsett om åtgärden avser nybyggnad, tillbyggnad eller annan väsentlig ändring än tillbyggnad. På så vis försvåras inte förändringar i befintliga Sevesoverksamheter i onödan (jämför propositionen 2014/15:60 sidan 52–53).

[Genomförande av Seveso III-direktivet. Prop. 2014/15:60 \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

Plan- och bygglag (2010:900) 9 kap. 2 §

Detaljplanekravet och plankrav för vissa bygglovspliktiga åtgärder som kan antas medföra betydande miljöpåverkan kan du läsa mer om på sidan Detaljplanekravet.

[Detaljplanekravet - PBL kunskapsbanken - Boverket](#)

Undantag från detaljplanekravet

Det finns dock undantag från detaljplanekravet då områdesbestämmelser kan användas i stället. I områdesbestämmelser kan kommunen exempelvis reglera markanvändningen runt en viss verksamhet för att skydda anläggningen eller motsatsvis för att skydda omgivningen från den verksamhet som bedrivs inom anläggningen.

Plan- och bygglag (2010:900) 4 kap. 42 §

Om kommunen redan har gjort tillräcklig reglering med områdesbestämmelser i dessa fall behöver inte kommunen göra motsvarande reglering med detaljplan.

Plan- och bygglag (2010:900) 4 kap. 4 §

För att avgöra om ett byggnadsverk kan omfattas av undantag från detaljplanekravet måste kommunen göra en samlad bedömning av risken. Bygglov får inte ges om åtgärden kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

Plan- och bygglag (2010:900) 9 kap. 31 e §

Det vill säga nämnden måste pröva ifall byggnadsverket, eller först och främst om de som uppehåller sig i ett sådant byggnadsverk som utgör en byggnad, kan komma att skadas vid en olycka som berör Sevesoverksamheten. Kravet på detaljplan beror på arten av den tillkommande bebyggelsen och byggnadsverken, i synnerhet om de förutsätter stadigvarande vistelse, och till de risker som är förknippade med den aktuella Sevesoverksamheten. Om det finns skäl att anta att en olycka vid Sevesoverksamheten kan medföra risker för människors hälsa och säkerhet är det inte lämpligt att kommunen enbart prövar åtgärden i samband med en

prövning av ansökan om bygglov eller förhandsbesked utan då aktualiseras detaljplanekravet (jämför propositionen 2014/15:60, sidan 102–103).

[Genomförande av Seveso III-direktivet. Prop. 2014/15:60 \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

Detaljplanekravet och plankrav för vissa bygglovspliktiga åtgärder som kan antas medföra betydande miljöpåverkan kan du läsa mer om på sidan Detaljplanekravet.

[Detaljplanekravet - PBL kunskapsbanken - Boverket](#)

Trots att detaljplanen medger industri kan det vara olämpligt att lokalisera en viss Sevesoverksamhet där

Trots att detaljplanen medger industri kan det vara olämpligt att lokalisera en viss Sevesoverksamhet där. Om planen medger industri och den saknar närmare precisering om vilken typ av industri som kommunen har tänkt sig på platsen kan inte byggnadsnämnden avslå en ansökan om lov eller förhandsbesked för industri med hänvisning till en sådan påverkan på omgivningen i övrigt som innebär fara för människors hälsa och säkerhet eller betydande olägenhet på annat sätt.

Plan- och bygglag (2010:900) 2 kap. 9 §

Den möjlighet som PBL erbjuder kommuner som vill avvakta med att avgöra en lovansökan är att besluta om anstånd med att avgöra frågan om lov eller förhandsbesked till dess att planarbete har avslutats.

Plan- och bygglag (2010:900) 9 kap. 28 §

Möjligheten att avvakta med att avgöra en ansökan om lov kan du läsa mer om på sidan Tidsfrister för handläggning.

[Tidsfrister för handläggning - PBL kunskapsbanken - Boverket](#)

Ändring av detaljplan kan du läsa mer om i vägledningen Riskhantering i planläggning, del 1 i avsnittet Riskhantering i detaljplanläggning.

Planbeskrivningen är viktig för bedömningen

Planbeskrivningen är viktig för bedömningen om det är lämpligt att lokalisera en Sevesoverksamhet inom planområdet. Det bör av planbeskrivningen framgå vad industriområdet är avsett för, och om eventuell

indexering finns för vissa typer av industriell verksamhet eller planbestämmelser.

Om det råder osäkerhet finns det vanligtvis anledning för kommunen att bedöma om den tillkommande verksamheten kan inrymmas inom planen med dess planbestämmelser.

Kommunen prövar inte i detaljplanen en enskild verksamhets uppgifter om kemikaliemängder, utsläpp och säkerhetsrutiner. Den prövningen görs i stället enligt Sevesolagen, miljöbalken, lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor, LBE och lagen (2003:778) om skydd mot olyckor, LSO.

[Lag \(1999:381\) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, Sevesolagen \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

[Miljöbalk \(1998:808\) \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

[Lag \(2010:1011\) om brandfarliga och explosiva varor \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

[Lag \(2003:778\) om skydd mot olyckor \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

En strategisk miljöbedömning ska göras

Prövning av en Sevesoverksamhet omfattas av ett detaljplanekrav och därmed måste kommunen göra en strategisk miljöbedömning. Det vill säga göra en bedömning om lokaliseringen av den tilltänkta verksamheten medför en betydande miljöpåverkan som i sin tur ställer krav på en specifik miljöbedömning.

Miljöbalken reglerar tillvägagångssätt och innehåll i de båda miljöbedömningarna som ett sätt att integrera miljöaspekter i planeringen.

Miljöbalk (1998:808) 1 kap. 6 §

Sevesoverksamhet i strategisk miljöbedömning kan du läsa mer om i kapitlet Sevesoverksamhet i strategisk miljöbedömning.

Riskhantering och strategisk miljöbedömning kan du läsa mer om i vägledningen Riskhantering i planläggning, del 1.

Strategisk miljöbedömning för detaljplan kan du läsa om på sidan Miljöbedömningar.

[Miljöbedömningar - PBL kunskapsbanken - Boverket](#)

Naturvårdsverket har tagit fram vägledning om miljöbedömning för planer och program med information om dels strategisk miljöbedömning, dels specifik miljöbedömning.

[Miljöbedömningar enligt kapitel 6 miljöbalken \(vägledning på Naturvårdsverkets webbplats\)](#)

För Sevesoanläggningar finns ytterligare krav och hänsynstaganden formulerade i Sevesolagen.

[Lag \(1999:381\) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, Sevesolagen \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

7 Sevesoverksamhet i strategisk miljöbedömning

Vid ändrad markanvändning för, eller i närheten av, Sevesoverksamhet krävs oftast att kommunen gör en detaljplan. Om planen kan antas medföra betydande miljöpåverkan ska kommunen göra en strategisk miljöbedömning. En planerad Sevesoverksamhet på högre kravnivå som omfattar bygglovspliktiga åtgärder antas alltid medföra betydande miljöpåverkan och kräver därför såväl detaljplan som strategisk miljöbedömning.

Detaljplanekrav för Sevesoverksamhet

När det gäller Sevesoverksamhet är det framför allt två fall som gör att det kan krävas detaljplan:

- Ett nytt bygglovspliktigt byggnadsverk i närheten av en Sevesoverksamhet, det vill säga ändrad markanvändning i närheten av Sevesoverksamheten.
- Etablering av en ny Sevesoverksamhet.

Plan- och bygglag (2010:900) 4 kap. 2 §

Planer som medför betydande miljöpåverkan kräver strategisk miljöbedömning

När regionen eller kommunen upprättar eller ändrar en plan enligt plan- och bygglagen (2010:900), PBL, behöver de göra en strategisk miljöbedömning om genomförandet av planen eller ändringen kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

Miljöbalk (1998:808) 6 kap. 3 §

Nytt byggnadsverk i närheten av Sevesoverksamhet kräver bedömning om betydande miljöpåverkan

För ett nytt bygglovspliktigt byggnadsverk som ska placeras i närheten av en Sevesoverksamhet krävs det enligt PBL en detaljplan, om planens genomförande kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

För ett nytt bygglovspliktigt byggnadsverk måste kommunen pröva om byggnadsverket, eller dess användning, får betydande inverkan på omgivningen. Kommunen måste också pröva om byggnadsverket är tänkt att placeras i närheten av en Sevesoverksamhet. I båda fallen inträder detaljplanekravet, men det räcker att det ena rekvisitet är uppfyllt.

Plan- och bygglag (2010:900) 4 kap. 2 §

Kommunen bör tolka bestämmelserna i 4 kapitlet 2 § första stycket punkt 4 b PBL på ett sådant sätt att kommunen genomför en detaljplaneprocess med tillhörande miljöbedömning för ett nytt lovpliktigt byggnadsverk i närheten av Sevesoverksamhet, om användningen av det planerade byggnadsverket kan bidra till att öka risken för en allvarlig olyckshändelse eller kan bidra till att öka följderna av en allvarlig olyckshändelse, i all synnerhet om människor kan komma till skada.

Plan- och bygglag (2010:900) 4 kap. 2 §

I praktiken innebär detta att en detaljplanprocess med tillhörande miljöbedömning ska genomföras för bland annat samtliga bygglovspliktiga bostäder, kontors- och centrumlokaler med mera, som skulle kunna beröras av en allvarlig kemikalieolycka, på grund av närhet till Sevesoverksamhet (jämför Sevesodirektivet 2012/18/EU artikel 15).

[EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2012/18/EU av den 4 juli 2012 om åtgärder för att förebygga och begränsa faran för allvarliga olyckshändelser där farliga ämnen ingår och om ändring och senare upphävande av rådets direktiv 96/82/EG \(Sevesodirektivet på EUR Lex webbplats\)](#)

Kraven på detaljplan gäller såväl Sevesoverksamheter på högre och lägre kravnivå enligt lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, Sevesolagen, och förordningen (2015:236) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, Sevesoförordningen (jämför propositionen 2014/15:60 sidan 103).

[Genomförande av Seveso III-direktivet. Prop. 2014/15:60 \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

Detaljplanekrav för ändrad markanvändning i närheten av en Sevesoverksamhet och för etablering av känd Sevesoverksamhet kan du läsa mer om i kapitlet Sevesoverksamhet i detaljplanläggning.

Begreppet i närheten av och när ett byggnadsverk är placerat i närheten av en Sevesoverksamhet kan du läsa mer om i kapitlet Sevesoverksamhet i detaljplanläggning.

Detaljplanekravet och plankrav för vissa bygglovspliktiga åtgärder som kan antas medföra betydande miljöpåverkan kan du läsa mer om på sidan Detaljplanekravet.

[Detaljplanekravet - PBL kunskapsbanken - Boverket](#)

Nyetablering av Sevesoverksamhet kan kräva detaljplan och strategisk miljöbedömning

Sevesoverksamhet på högre kravnivå antas alltid medföra betydande miljöpåverkan

Det ligger i sakens natur att en planerad Sevesoverksamhet på högre kravnivå som omfattar bygglovspliktiga åtgärder alltid kan antas medföra betydande miljöpåverkan varigenom det krävs att den planerade verksamheten ska prövas genom en detaljplan (jämför propositionen 2014/15:60 sidan 52). För en detaljplan för ny Sevesoverksamhet på högre kravnivå ska kommunen alltid göra en strategisk miljöbedömning.

[Genomförande av Seveso III-direktivet. Prop. 2014/15:60 \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

De olika nivåer på Sevesoverksamhet kan du läsa mer om i kapitlet Vad är Sevesoverksamhet?

För Sevesoverksamhet på lägre kravnivå behöver kommunen göra en bedömning

För Sevesoverksamhet på lägre kravnivå är det inte självklart att planens genomförande alltid kan antas medföra betydande miljöpåverkan. (jämför propositionen 2014/15:60 sidan 52). Här måste kommunen göra en egen bedömning.

[Genomförande av Seveso III-direktivet. Prop. 2014/15:60 \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

Riskhantering och strategisk miljöbedömning kan du läsa mer om i vägledningen Riskhantering i planläggning, del 1.

Vad den strategiska miljöbedömningen ska innehålla

Den strategiska miljöbedömningen ska omfatta såväl sådana miljöeffekter som verksamheten eller åtgärden i sig kan förväntas medföra. På motsvarande sätt bedöms sådana miljöeffekter som verksamheten eller åtgärden kan antas medföra till följd av yttre händelser (jämför propositionen 2016/17:200 sidan 128).

[Miljöbedömningar. Proposition 2016/17:200 \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

Det som kan vara särskilt aktuellt vid miljöbedömning av Sevesoverksamhet enligt miljöbedömningsförordningen (2017:966) 11–13 §§ är:

Verksamheten eller åtgärdens utmärkande egenskaper (11 §) där särskild hänsyn bland annat ska tas till

- verksamhetens eller åtgärdens omfattning och utformning
- hur verksamheten eller åtgärden bidrar till kumulativa miljöeffekter tillsammans med andra verksamheter som bedrivs, som har fått tillstånd eller som har anmälts och får påbörjas
- verksamhetens eller åtgärdens användning av mark, jord, vatten, andra naturtillgångar och konsekvenser för biologisk mångfald och fysisk miljö i övrigt
- föroreningar och störningar från verksamheten eller åtgärden
- sannolikheten för allvarliga olyckor som kan härröra från den aktuella verksamheten eller åtgärden
- risker för människors hälsa.

Verksamhetens lokalisering (12 §) där särskild hänsyn bland annat ska tas till pågående eller tillåten markanvändning.

Möjliga miljöeffekters typ och utmärkande egenskaper (13 §) där särskild hänsyn bland annat ska tas till

- effekternas storlek, utbredning, karaktär, intensitet och komplexitet sannolikheten för att effekterna uppkommer, hur de uppkommer, vilken varaktighet eller frekvens de har och hur reversibla de är

hur gränsöverskridande effekterna är

- effekternas kumulativa verkan tillsammans med effekterna av andra verksamheter som bedrivs, som har fått ett tillstånd eller som har anmälts och får påbörjas, och
- möjligheten att begränsa effekterna på ett effektivt sätt.

Vid miljöbedömningen ska kommunen ta hänsyn till allmänhetens behov av information.

Miljöbedömningsförordning (2017:966) 11–13 §§

Verksamhetsutövarens specifika miljöbedömning är bra underlag till strategisk miljöbedömning

Verksamhetsutövaren, det vill säga den som avser att bedriva verksamheten eller vidta åtgärden, ska göra en specifik miljöbedömning om verksamhet eller åtgärd ska prövas enligt miljöbalken.

Miljöbalk (1998:808) 6 kap. 20 §

Verksamhetsutövaren ska identifiera, bedöma och dokumentera miljöeffekter efter samråd med myndigheter, särskilt berörda och allmänhet. Det innebär att om verksamhetsutövaren har gjort en specifik miljöbedömning är den ett bra underlag till kommunens strategiska miljöbedömning.

Naturvårdsverket har tagit fram vägledning om specifik miljöbedömning.

[Specifik miljöbedömning – miljöbedömning för verksamheter och åtgärder \(vägledning på Naturvårdsverkets webbplats\)](#)

8 Roller och ansvar kopplade till Sevesoverksamhet

När det gäller Sevesoverksamhet är det framför allt två aktörer utöver kommunen som är centrala: länsstyrelsen och verksamhetsutövaren.

Kommunen ska ha en plan för räddningsinsatser för Sevesoverksamheter

Kommunen ska upprätta en plan för räddningsinsatser för Sevesoverksamheter som hör till den högre kravnivån och förmedla information från respektive Sevesoverksamhet via kommunens webbplats. Kommunen är även ansvarig för att genomföra god fysisk planering som i möjligaste mån tryggar ett geografiskt avstånd mellan Sevesoverksamheter och annan verksamhet, framför allt bostäder men också områden där ett större antal människor kan komma till skada vid en olycka.

Räddningstjänsten ska planeras och organiseras på sådant sätt att räddningsinsatserna kan påbörjas inom godtagbar tid och genomföras på ett effektivt sätt.

Lag (2003:778) om skydd mot olyckor 1 kap. 3 §

En kommun ska upprätta ett handlingsprogram för räddningstjänst. Handlingsprogrammet ska innehålla:

- målet för kommunens verksamhet
- de risker för olyckor som finns i kommunen och som kan leda till räddningsinsatser
- förmågan att
 - genomföra räddningsinsatser för varje typ av sådan olycka
 - genomföra flera simultana räddningsinsatser
 - genomföra omfattande räddningsinsatser, och
 - utöva ledning i räddningstjänsten.

Lag (2003:778) om skydd mot olyckor 3 kap. 8 §

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, har tagit fram allmänna råd som ansluter till de skyldigheter som gäller vid farlig verksamhet enligt LSO.

[Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps \(MSBFS 2014:2\) allmänna råd om skyldigheter vid farlig verksamhet \(på MSB:s webbplats\)](#)

Behovet av räddningsinsatser kopplat till Sevesoverksamhet kan du läsa om i kapitlet Sevesoverksamhet i planläggning, under rubriken Ta hänsyn till behov av räddningsinsatser och i Underlag till riskhantering kopplat till Sevesoverksamhet under rubriken Krisberedskap och räddningsinsatser kopplade till Sevesoverksamhet.

Kommunens, verksamhetsutövarens och länsstyrelsens roller och ansvar kopplat till riskhantering kan du läsa om i vägledningen Riskhantering i planläggning, del 1.

Länsstyrelsens tillsynsansvar för Sevesoverksamhet

Länsstyrelsen har det operativa tillsynsansvaret för Sevesoverksamhet enligt lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, vanligen kallad Sevesolagen.

Lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor 15 §

Länsstyrelsen ska besluta om en tillsynsplan för de verksamheter som omfattas av denna lag. Utifrån tillsynsplanen ska länsstyrelsen utarbeta ett tillsynsprogram för varje verksamhet.

Lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor 18 §

Tillsynsvägledning från MSB för länsstyrelsens planering av Sevesotillsynen

MSB är central tillsynsmyndighet över Sevesoverksamheter och svarar för den centrala tillsynen.

Lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor 15 §

MSB samordnar länsstyrelsernas operativa tillsyn, bland annat genom metodstöd.

[Lag \(1999:381\) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, Sevesolagen \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

MSB:s tillsynsvägledning inom Sevesoområdet består av uppföljning, utvärdering och samordning av den operativa tillsynen samt stöd och råd till operativa tillsynsmyndigheter vilket, bland annat, sker inom följande områden

- tillsynsbesök vid länsstyrelser
- samverkan med övriga myndigheter nationellt och inom EU
- kompetensutveckling i form av utbildningar och seminarier
- uppföljning och utvärdering.

MSB har mer information om tillsyn kopplat till Sevesoverksamhet.

[Tillsyn - Seveso \(på MSB:s webbplats\)](#)

Tillsyn enligt Sevesolagen kan du läsa mer om i kapitlet Sevesodirektivet och Sevesoverksamhet i svensk lag.

Verksamhetsutövare

Verksamhetsutövaren har ett stort ansvar för att se till att verksamheten tar hänsyn till människors hälsa och säkerhet samt förebygger risker för olyckor, översvämning och erosion som också kan påverka Sevesoverksamhet. Finns det en verksamhet som kan innebära risk för olyckor inom ett planområde är både länsstyrelsen och verksamhetsutövaren en viktig samrådspart för kommunen.

I miljöbalkens hänsynsregler beskrivs verksamhetsutövarens ansvar för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Miljöbalk (1998:808) 2 kap. 2–5 §§

Vid en anläggning där verksamheten innebär fara för att en olycka ska orsaka allvarliga skador på människor eller miljön, ska anläggningens ägare eller verksamhetsutövare i skälig omfattning hålla, eller bekosta, beredskap med personal och egendom och i övrigt vidta nödvändiga åtgärder för att hindra eller begränsa sådana skador. Det kan exempelvis vara varningsanordningar, släckmedel och särskilda uppställningsplatser för farliga ämnen.

Lag (2003:778) om skydd mot olyckor 2 kap. 4 §

Verksamhetsutövaren är också ansvarig för att analysera riskerna för sådana olyckor som kan orsaka allvarliga skador på människor eller miljön. En sådan riskanalys ska hållas aktuell och ska i första hand vara underlag

för bedömningen av vilken beredskap som behövs vid anläggningen för att komplettera den kommunala insatsberedskapen.

En verksamhetsutövare ska även förebygga riskerna för allvarliga kemikalieolyckor. I de fall en allvarlig kemikalieolycka har inträffat, är verksamhetsutövaren ansvarig att begränsa följderna för människors hälsa och miljön.

Lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor 6 §

9 Sevesoverksamhet i riskhantering i samband med planläggning

Vid planering av mark- eller vattenanvändning för eller i närheten av Sevesoverksamhet är det viktigt att vara medveten om de risker som sådan verksamhet kan medföra. Regionen eller kommunen har att beakta alla risker som är, eller kan vara, kopplade till Sevesoverksamheter i sin planläggning enligt plan- och bygglagen (2010:900), PBL.

Arbeta systematiskt med riskfrågor

En genomtänkt fysisk planering kan reducera konsekvenser av olyckor. Regionen och kommunen behöver därför lyfta riskfrågor kopplade till Sevesoverksamheter tidigt i planeringsprocessen. Ett sätt är att arbeta systematiskt med riskfrågor.

Boverkets vägledning om riskhantering i planläggning

Boverket har tagit fram vägledning om riskhantering i planläggning. Hösten 2025 publicerade Boverket vägledningen i PDF-versioner.

- Del 1: Riskhantering i planläggning: Här hittar du information om varför det är viktigt att arbeta med riskhantering, de allmänna intressena hälsa, säkerhet och risk för olyckor i lagstiftningen, riskhantering från regionplan till detaljplan, riskfrågor i strategisk miljöbedömning samt roller och ansvar kopplade till riskhantering.
- Del 2: Sevesoverksamhet i planläggning (*som är den vägledning du läser nu*).
- Del 3: Strategi för riskhantering: Boverket föreslår att regioner och kommuner tar fram en strategi för riskhantering inför planläggning. En sådan strategi ger ett generellt stöd för arbetet med riskhantering i samband med att regionen tar fram en regionplan eller kommunen tar fram översiktsplan eller detaljplan.
- Del 4: Riskhantering i planprocessen: I vägledningen presenterar Boverket även en metodik i tolv steg för riskhantering i samband med planläggning. Process för riskhantering är ett systematiskt sätt att arbeta med riskhantering. Det handlar om att reda ut hur och varför något kan ske: att kartlägga och analysera riskerna för att sedan kunna värdera dem. När det är gjort görs en bedömning om riskerna behöver begränsas på något sätt. Det vill säga om åtgärder behöver vidtas för att minska sannolikheten för att en skadlig händelse skulle

inträffa, eller för att mildra konsekvenserna om något trots allt skulle inträffa.

I del 4 – Riskhantering i planprocessen har Boverket kompletterat grundinformationerna med information som särskilt fokuserar på risker kopplade till Sevesoverksamhet i planläggning.

Du hittar vägledningarna på Boverkets webbplats.

10 Underlag till riskhantering kopplad till Sevesoverksamhet

På denna sida har vi samlat exempel på vägledningar och andra underlag men även exempel på data och kartläggningar från nationella myndigheter. Dessa olika typer av underlag kan vara till hjälp och stöd i arbetet med riskhantering i samband med planering för och i närheten av Sevesoverksamhet. Informationen är inte heltäckande utan här finns ett urval.

Riskhänsyn i planläggning

Riskhänsyn i fysisk planering

För att samhället ska bli mer robust, det vill säga mindre sårbart och mer uthålligt mot yttre störningar och hot, är det viktigt att riskhanteringsfrågorna kommer in tidigt i planeringsprocesserna. Det är dessutom av stor vikt att ha en bred syn på risker samt att olika samhällsfunktioner samverkar i den fysiska planeringsprocessen.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, har information om riskhänsyn i fysisk planering. Informationen handlar främst om att olika riskfaktorer ska beaktas vid beslut om användningen av mark- och vattenområden.

På webbplatsen finns information om:

- Planering och ett förändrat klimat.
- Miljökonsekvensbeskrivning, MKB, och risker.
- Rapporter och publikationer.

[Riskhänsyn i fysisk planering \(på MSB:s webbplats\)](#)

Att integrera risk- och säkerhetsfrågor i MKB-processen

MSB har ett brett uppdrag att arbeta för ett säkrare samhälle. Inom politikområdet skydd mot olyckor sammanfaller i många delar säkerhets-, hälso- och miljöaspekterna. Enligt MSB är det naturligt att riskhantering är en självklar komponent i miljökonsekvensbeskrivningen (MKB) för anläggningar, verksamheter och planer med tänkbara olycksrisker.

I publikationen Olycksrisker och MKB. Att integrera risk- och säkerhetsfrågor i MKB-processen beskriver MSB sin syn på hur olycksrisker bör hanteras i miljökonsekvensbeskrivningar. Men publikationen utgör inga allmänna råd.

[Olycksrisker och MKB. Att integrera risk- och säkerhetsfrågor i MKB-processen \(på MSB:s webbplats\)](#)

Information om Sevesoverksamhet

Bra underlag till arbetet med riskkartläggning är data eller karteringar som nationella myndigheter tillhandahåller.

MSB har en databas som omfattar verksamheter enligt Sevesolagstiftningen, verksamheter enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor, LSO, och förordningen (2013:319) om utvinningsavfall samt Inspiredirektivet (Inspire står för Infrastructure for Spatial Information in Europe. Det är ett EU-direktiv som fastställer bindande bestämmelser för att inrätta en infrastruktur för geodata inom EU). Du kan nå informationen via nedladdningstjänst eller visningstjänst.

[Seveso – nedladdningstjänst \(på MSB:s webbplats\)](#)

[Seveso – visningstjänst \(på MSB:s webbplats\)](#)

Information om Sevesolagstiftningen

MSB har samlat publikationer, handböcker och andra dokument som rör Sevesolagstiftningen.

[Samlade publikationer inom Sevesolagstiftningen \(på MSB:s webbplats\)](#)

Riskhantering som metodik vid planering för och i närheten av Sevesoverksamhet

Att arbeta med riskhantering i planläggning handlar om att främja en samhällsutveckling med jämlika och goda sociala levnadsförhållanden och en god och långsiktigt hållbar livsmiljö för människorna i dagens samhälle och för kommande generationer. Målet med riskhanteringsarbetet i planförslag eller förslag till beslut om lov är att klargöra och ge en helhetsbild över risksituationen för att skapa ett så bra beslutsunderlag som möjligt ur ett riskhänseende. Vid planläggning för eller i närheten av Sevesoverksamhet är det än viktigare med riskhantering. Det finns flera metoder för att arbeta med riskhantering. Här är några underlag som kan vara stöd i arbetet.

Vägledning om samhällsplanering och riskhantering i anslutning till storskalig kemikaliehantering

MSB har tillsammans med Boverket och Naturvårdsverket tagit fram en vägledning om samhällsplanering och riskhantering i anslutning till storskalig kemikaliehantering. Den innehåller utförlig information om bland annat metod för planläggning för och i anslutning till sådana anläggningar och riskhanteringsprocessen.

Vägledningen presenterar en metod för riskhanteringsprocessen inom fysisk planering och detaljplaneprocessen där skyddsobjekt detaljplaneras i närheten av Sevesoanläggningar. Metoden utgår ifrån att definiera ett så kallat riskhanteringsavstånd kring en anläggning. Denna term definieras som ett avstånd kring en storskalig anläggning där kemikalier lagras eller hanteras där konsekvenserna vid en olycka kan orsaka dödsfall eller allvarlig skada på människa utanför området för Sevesoverksamhet. Riskhanteringsavstånd är främst tänkt att användas på en översiktlig eller strategisk nivå i den fysiska planeringen.

Metoden tillämpas i tre olika steg:

- Schabloniserat riskhanteringsavstånd – Översiktliga, konservativa antaganden för beräkningarna. Detta schabloniserade avstånd kan användas vid planering av ett nytt område för industri eller inte har mer detaljerade uppgifter kring en verksamhet.
- Verksamhetsanpassat riskhanteringsavstånd – Genomförda riskanalyser (till exempel från säkerhetsrapport) där detaljerad information finns för verksamheten i fråga. Anläggnings- och omgivningsspecifika parametrarna ska användas.
- Förmågeanpassat riskhanteringsavstånd – Räddningstjänstens möjligheter till insats ska beaktas.

Ovan beskrivna steg presenteras i detalj i vägledningen, där exempel på schabloniserade avstånd ges samt vägledning gällande val för genomförande av beräkningar och bedömningar för de verksamhet- och förmågeanpassade avstånden.

MSB har mer information om avstånd i samma vägledning om samhällsplanering och riskhantering i anslutning till storskalig kemikaliehantering. I vägledningen finns även exempel på schabloniserade avstånd.

[Samhällsplanering och riskhantering i anslutning till storskalig kemikaliehantering \(PDF, vägledning på MSB:s webbplats\) \(PDF, 7.72 MB\)](#)

Krisberedskap och räddningsinsatser kopplade till Sevesoverksamhet

Här har vi samlat ett urval av underlag som kan vara till stöd för planering av krisberedskap och räddningsinsatser kopplade till Sevesoverksamhet.

Kartor för krisberedskap och blåljus

Tillgång till kartor är en förutsättning för att blåljusaktörer de ska hitta till rätt plats i rätt tid och kunna fatta korrekta beslut. Lantmäteriet, Trafikverket och MSB har därför tagit fram kartor för krisberedskap och blåljus

och de finns samlade på webbplatsen Kartor för krisberedskap och blåljus.

[Kartor för krisberedskap och blåljus \(på MSB:s webbplats\)](#)

Blåljuskollen

För blåljusaktörer är karta ett viktigt arbetsredskap. Karta och positionering används både hos larmcentral och i utryckningsfordon för att snabbt komma till den plats där hjälpinsats krävs. Vid en nödsituation är det mycket viktigt att stödsystem fungerar och visar rätt information.

Blåljuskollen är en checklista framtagen av Lantmäteriet och Trafikverket för Sveriges kommuner. Den pekar ut geodata som är av särskild vikt för blåljusaktörerna. Syftet med checklistan är att kvalitetssäkra kommunens geodataprocesser så att kommunen skapar och uppdaterar de geodata som blåljusaktörer behöver för att hitta rätt.

Blåljuskollen innehåller, av blåljusaktörerna, utpekade objekt och företeelser som är viktiga för att kunna hitta rätt. Det omfattar information om adresser, byggnader, anläggningar, namn på platser, vägar och järnvägar som ingår i samverkan med Lantmäteriet respektive Trafikverket. Kommuner kan anmäla sig för att göra Blåljuskollen. Information om Blåljuskollen hittar du på MSB:s webbplats.

[Blåljuskollen \(på MSB:s webbplats\)](#)

Stöd från MSB om räddningsinsatser med farliga ämnen

MSB stödjer och samordnar svensk räddningstjänst inom flera områden. När det gäller räddningsinsatser med farliga ämnen (även CBRNE) ger MSB stöd i form av utbildningar och utbildningsmaterial, men även operativt stöd i form av nationella förstärkningsresurser (kem, avancerad indikering, sanering, företagens kemberedskap samt oljeskadeskydd). Dessutom tillhandahåller MSB beslutsstöd i form av åtgärdskalendern samt beslutsstöd till räddningstjänst i beredskap, RIB-beslutsstöd, vilka fungerar både som utbildningsmaterial och ett operativt stöd vid insats.

[Räddningsinsatser med farliga ämnen CBRNE \(på MSB:s webbplats\)](#)

Studie – Helhetsbild av risk inom industriparker

Riskbilden för en industripark med flera olika verksamheter med farliga ämnen eller farliga processer kan vara väldigt komplex. Det finns dock inga krav på ett solidariskt ansvar eller att någon av verksamhetsutövarna ska ha ett övergripande ansvar att ta fram en helhetsbild av riskerna för en industripark med många olika verksamheter.

Ytterligare en försvårande faktor är att det saknas en gemensam definition för hur dominoeffekter eller kumulativa/överlagrade risker ska beskrivas och hanteras. Detta medför att det är svårt att sammanställa den totala

riskbilden om det inte finns en gemensam grund och gemensamma mål inom industriparken.

För vissa komplexa industriparker behöver det finnas en koordinering mellan verksamheterna. Detta hade underlättats av om det fanns vissa gemensamma grunder i riskhanteringen, begrepp och målbilder i syfte att få fram en tydlig och transparent helhetsbild av riskerna för industriparken.

Syftet med rapporten är att underlätta för verksamhetsutövare och myndigheter att ta fram den övergripande riskbilden – helheten – inom industriparker där det finns flera olika verksamhetsutövare med farliga ämnen eller farliga processer som kan innebära svåra konsekvenser för hälsa och miljö i händelse av en olycka. Helhetsbilden behövs oavsett om det är fråga om Sevesoverksamheter eller andra typer av storskaliga industrier och verksamheter som utgör risker för omgivningen.

[Samlade publikationer inom Sevesolagstiftningen | MSB \(rapport på MSB:s webbplats\)](#)

Dominoeffekter kan du läsa mer om i vägledningen Riskhantering i planläggning, del 4 – Riskhantering i planprocessen i avsnittet Kartlägg risker kopplade till Sevesoverksamhet.

Dominoeffekter kan du läsa mer om i vägledningen Riskhantering i planläggning, del 3 – Strategi för riskhantering i kapitlet Riskkartläggning i avsnittet Risker kan påverka eller påverkas av andra risker.

Handbok i kommunal krisberedskap

MSB har tagit fram en handbok i kommunal krisberedskap. Handboken vänder sig både till de som arbetar med krisberedskap eller inom verksamheter som alltid behöver fungera – som skola, vård och omsorg, dricksvatten och renhållning. Handboken innehåller ett avsnitt om fysisk planering. I handboken finns även exempel på hur kommuner arbetat med uppgifterna.

[Handbok i kommunal krisberedskap \(handbok på MSB:s webbplats\)](#)

Risk- och sårbarhetsanalyser

Ett bra och mycket relevant underlag är regionernas och kommunernas risk- och sårbarhetsanalyser. I dessa ska regioner och kommuner analysera vilka extraordinära händelser i fredstid som kan inträffa i regionen respektive kommunen och hur dessa händelser kan påverka den egna verksamheten.

För varje ny mandatperiod ska regioner och kommuner fastställa en plan för hur de ska hantera extraordinära händelser med beaktande av risk- och sårbarhetsanalysen.

MSB har en webbsida med stöd för arbetet i risk- och sårbarhetsanalys. På webbsidan samlas länkar till områden som kan ge stöd i arbetet med risk- och sårbarhetsanalyser, RSA. På webbsidan finns också länkar till vägledningar, exempel på metoder samt exempel på hur olika aktörer arbetar.

[Stöd i risk- och sårbarhetsanalys \(på MSB:s webbplats\)](#)

Utryckningstrafikens särskilda behov av framkomlighet i tätort

Trafikverket har tagit fram en rapport om utryckningstrafiken och dess särskilda behov av framkomlighet i tätort. Dessa behov kan ibland komma i konflikt med stadens behov av attraktiva och trafiksäkra lösningar. Rapporten bygger på intervjuer med trafikingenjörer och trafikplanerare i kommuner av olika storlek samt representanter för polis, ambulans och räddningstjänst. Dessutom har en sammanställning av vägutformnings- och trafikjuridiska dokument gjorts. Rapporten avslutas med en diskussion där anspråk och reflektioner sammanfattas.

[Utryckningstrafikens framkomlighet i tätort \(på Trafikverkets webbplats\)](#)

Kemikalieolyckors miljöskador: metod och vägledning för uppskattning av miljöskador vid en kemikalieolycka

MSB tagit fram en metod för att beskriva miljökonsekvenserna vid en kemikalieolycka. Metoden är främst avsedd att användas generellt inom olika branscher som berörs av lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor (Sevesolagen).

[Lag \(1999:381\) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, Sevesolagen \(på Sveriges riksdags webbplats\)](#)

Tänkta målgrupper är verksamhetsutövare inom olika berörda branscher, konsulter och myndigheter. Metoden är avgränsad till enbart miljökonsekvenser för identifierade skadehändelser vid en kemikalieolycka. Sannolikhet och frekvens är inte inblandade i detta steg av riskhanteringsprocessen.

[Kemikalieolyckors miljöskador: metod och vägledning för uppskattning av miljöskador vid en kemikalieolycka \(på MSB:s webbplats\)](#)

Tillsyn kopplad till Sevesoverksamhet

Information om tillsyn kopplad till Sevesoverksamhet hittar du i kapitlet Sevesodirektivet och Sevesoverksamhet i svensk lag under rubriken Vad Sevesolagstiftningen är och omfattar.

Transporter av farligt gods

Här hittar du exempel på vägledning och rapporter om farligt gods från Boverket, MSB, Trafikverket och länsstyrelser.

Boverkets vägledning om godstransporter i fysisk planering

Vägledningen om godstransporter i fysisk planering syftar till att öka kunskapen om hur planeringen av godstransporter kan få en tydligare roll i den fysiska planeringen. Att aktivt arbeta med godstransporter bidrar till att skapa förutsättningar för en hållbar samhällsutveckling med minskade luftföroreningar, mindre trängsel och minskat buller, vilket också leder till attraktivare miljöer. Vägledningen ska främst ses som ett stöd och inspiration till kommuner och regionala aktörer, men den kan också vara en viktig kunskapskälla för andra aktörers planeringsprocesser.

Vägledning om farligt gods i planläggning

2023 tog Boverket fram en vägledning om farligt gods i planläggning. Vägledning tar sikte på den planläggning som sker intill vägar och järnvägar där farligt gods kan transporteras. Vägledningen fokuserar på tre planinstrument och processerna kring dessa

- regionplanen
- översiktsplanen
- detaljplanen.

Information från MSB om farligt gods

MSB har mycket information om farligt gods.

[Farligt gods \(på MSB:s webbplats\)](#)

Transport av farligt gods Väg och järnväg 2021/2022

MSB:s handbok Transport av farligt gods Väg och järnväg 2021/2022 informerar övergripande om de regler som gäller vid transport av farligt gods på väg och järnväg. Du får information om strukturen på ADR-S och RID-S samt en översikt av vilka bestämmelser som föreskrifterna innehåller.

För att få information om detaljerade bestämmelser om hur olika ämnen och föremål ska transporteras, måste du använda dig av de kompletta regelverken, det vill säga föreskrifterna ADR-S respektive RID-S.

Rapporten hittar på sidan Publikationer, riktlinjer och studier om transport av farligt gods under rubriken Transport av farligt gods: väg och järnväg på MSB:s webbplats.

[Broschyrer, riktlinjer och studier om transport av farligt gods \(på MSB:s webbplats\)](#)

MSB:s promemoria om transport av farligt gods

MSB har tagit fram en promemoria om transport av farligt gods eftersom myndigheten får en del frågor om när en transport av farligt gods kan anses som påbörjad respektive avslutad. Detta gäller särskilt gränsdragning mot bestämmelser som gäller för lagring. Sevesolagstiftningen tillämpas inte på den hantering av farliga ämnen som omfattas av lagstiftningen om farligt gods och som sker utanför verksamheten. Detta kan medföra gränsdragningsproblem om det är Sevesoverksamhet eller inte. Mer information om detta finns i promemorian.

[Transport av farligt gods eller annan lagstiftning? \(PDF på MSB:s webbplats\) \(PDF, 449 KB\)](#)

Trafikverkets information om farligt gods

Trafikverket har information om transporter av farligt gods i samhällsplaneringen.

[Transporter av farligt gods i samhällsplaneringen \(på Trafikverkets webbplats\)](#)

Farligt gods på vägnätet – underlag för samhällsplanering

Dåvarande Räddningsverket gav tillsammans med Boverket och Vägverket ut en rapport 1998 om farligt gods på vägnätet – underlag för samhällsplanering.

Utgångspunkten med rapporten var att transporter med farligt gods ska integreras i samhällsplaneringen för att på ett ekonomiskt fördelaktigt sätt kunna minska antalet olyckor och deras konsekvenser.

[Farligt gods på vägnätet – underlag för samhällsplanering \(rapport på MSB:s webbplats\)](#)

Länsstyrelsernas information om farligt gods i planering

Det finns idag inga generella nationella riktvärden som slår fast vilka risker eller skyddsavstånd som kan vara tolerabla i samband med planering av markanvändning i närheten av trafikleder för farligt gods på vägnätet. Däremot finns ofta rekommendationer för enskilda län och på kommunal nivå.

Länsstyrelsen ansvarar för att säkerställa att kommunerna tar hänsyn till riskerna med transporter av farligt gods genom tillsyn av kommunernas detaljplaner och områdesbestämmelser enligt PBL.

För sin tillsyn avseende hänsyn till riskerna med transporter av farligt gods tillämpar nästan alla länsstyrelser rekommendationer för hur den kommunala planeringen bör förhålla sig till risker från transporter med

farligt gods. Dessa rekommendationer är antingen framtagna av länsstyrelsen själv eller av en annan länsstyrelse.

Många andra länsstyrelser och även vissa kommuner har egna vägledningar, underlag, riktlinjer, rekommendationer eller policys för hur transporter av farligt gods ska hanteras i den fysiska planeringen.

Länsstyrelsen har en gemensam plattform för att samla kunskapsunderlag för samhällsplaneringen, Planeringskatalogen. I katalogen finns geodata, rapporter, kunskapsunderlag och vägledningar samlade på ett och samma ställe. Där finns även material som rör farligt gods.

[Planeringskatalogen](#)

Du kan även kontakta länsstyrelsen i ditt län för mer information om vilka rekommendationer som finns där.

Hänsyn till hälsofrågor i planering

Hälsa och välbefinnande är både en förutsättning för och en investering i hållbara samhällen. Genom att använda hälsa som drivkraft för hållbar utveckling kan miljöarbetet breddas till att involvera fler aktörer, främja samverkan mellan olika sektorer och ge bättre underlag för beslut som leder till att samhällsövergripande mål uppfylls.

Folkhälsomyndigheten har information om hälsofrågor som kan vara till nytta för dig som arbetar med planering. Bland annat om att hur vi planerar och utformar våra boendemiljöer och närmiljöer spelar roll när det gäller att påverka förutsättningarna för en god och jämlik hälsa.

[Hälsa som drivkraft för hållbar utveckling \(på Folkhälsomyndighetens webbplats\)](#)

Bilaga 1 – Utdrag ur författningar

I bilagan finns utdrag från de författningar som gällde när vägledningen publicerades som pdf.

Utdrag ur plan- och bygglagen (2010:900)

2 kap. 5 §

Vid planläggning och i ärenden om bygglov eller förhandsbesked enligt denna lag ska bebyggelse och byggnadsverk lokaliseras till mark som är lämpad för ändamålet med hänsyn till

1. människors hälsa och säkerhet,
2. jord-, berg- och vattenförhållandena,
3. möjligheterna att ordna trafik, vattenförsörjning, avlopp, avfallshantering, elektronisk kommunikation samt samhällsservice i övrigt,
4. möjligheterna att förebygga vatten- och luftföroreningar samt bullerstörningar, och
5. risken för olyckor, översvämning och erosion.

Bebyggelse och byggnadsverk som för sin funktion kräver tillförsel av energi ska lokaliseras på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till energiförsörjningen och energihushållningen. *Lag (2018:636).*

2 kap. 9 §

Planläggning av mark och vattenområden samt lokalisering, placering och utformning av byggnadsverk, skyltar och ljusanordningar enligt denna lag får inte ske så att den avsedda användningen eller byggnadsverket, skylten eller ljusanordningen kan medföra en sådan påverkan på grundvattnet eller omgivningen i övrigt som innebär fara för människors hälsa och säkerhet eller betydande olägenhet på annat sätt.

4 kap. 2 §

Kommunen ska med en detaljplan pröva ett mark- eller vattenområdes lämplighet för bebyggelse och byggnadsverk samt reglera bebyggelsemiljöns utformning för

1. en ny sammanhållen bebyggelse med bygglovspliktiga byggnadsverk, om det behövs med hänsyn till bebyggelsens karaktär, omfattning eller inverkan på omgivningen, till behovet av samordning eller till förhållandena i övrigt,
2. en bebyggelse som ska förändras eller bevaras, om regleringen behövs i ett sammanhang med hänsyn till den fysiska miljö som åtgärden ska genomföras i, till åtgärdens karaktär eller omfattning eller till förhållandena i övrigt,
3. en åtgärd som kräver bygglov,
 - a) om åtgärden innebär att ett område kan tas i anspråk för, eller om den vidtas i ett område som redan har tagits i anspråk för, att anlägga
 - ett industriområde,
 - ett köpcentrum, en parkeringsanläggning eller något annat stadsbyggnadsprojekt,
 - en skidbacke, skidlift eller linbana med tillhörande anläggningar,
 - en hamn för fritidsbåtar,

- ett hotellkomplex eller en fritidsby med tillhörande anläggningar, utanför sammanhållen bebyggelse,
 - en campingplats,
 - en nöjespark, eller
 - en djurpark, och
- b) om åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan,
4. ett nytt byggnadsverk som inte är ett vindkraftverk, om byggnadsverket kräver bygglov eller är en annan byggnad än en sådan som avses i 9 kap. 4 a §, och

a) byggnadsverket eller dess användning får betydande inverkan på omgivningen eller om det råder stor efterfrågan på området för bebyggande, eller

b) byggnadsverket placeras i närheten av en verksamhet som omfattas av lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, och

5. en åtgärd som kräver bygglov vid nyetablering av en verksamhet som omfattas av lagen om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor.

Första stycket 3 gäller inte åtgärder som enligt föreskrifter meddelade med stöd av 16 kap. 1 § 1 inte ska antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Trots första stycket 4 krävs det ingen detaljplan om byggnadsverket kan prövas i samband med en prövning av ansökan om bygglov eller förhandsbesked. *Lag (2021:785)*.

4 kap. 4 §

Trots 2 och 3 §§ behöver reglering inte göras med en detaljplan, om tillräcklig reglering har gjorts med områdesbestämmelser.

4 kap. 42 §

Med områdesbestämmelser får kommunen endast reglera

1. grunddragen för användningen av mark- och vattenområden för bebyggelse, fritidsanläggningar, kommunikationsleder och andra jämförbara ändamål, om det behövs för att säkerställa syftet med översiktsplanen eller för att tillgodose ett riksintresse enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken,

2. användningen och utformningen av mark för gemensam användning,

3. största tillåtna byggnads- eller bruksarean för fritidshus och storleken på tomter för sådana hus,

4. omfattningen av kraven på bygglov enligt det som anges i 9 kap. 7 och 8 §§, rivningslov enligt 9 kap. 10 § första stycket 2 och marklov enligt 9 kap. 13 §, och

5. placering, utformning och utförande av byggnadsverk och tomter och i samband med det bestämma

a) om vegetation och markytans utformning och höjdläge inom sådana områden som avses i 9 kap. 13 § 1,

b) om skyddsanordningar för att motverka sådana störningar från omgivningen som avses i 12 § 1, och

c) i frågor som avses i 16 § 2, 4 och 5.

I samband med en reglering enligt första stycket 2 eller 5 får kommunen även reglera skydd för sådana särskilt värdefulla byggnadsverk, tomter och bebyggelseområden som avses i 2 kap. 6 § tredje stycket och 8 kap. 13 § samt för sådan mark för gemensam användning som är särskilt

värdefull från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt. *Lag (2014:900)*.

9 kap. 2 §

Det krävs bygglov för

1. nybyggnad,
2. tillbyggnad, och
3. annan ändring av en byggnad än tillbyggnad, om ändringen innebär

att

a) byggnaden helt eller delvis tas i anspråk eller inreds för ett väsentligen annat ändamål än det som byggnaden senast har använts för eller enligt senast beviljade bygglov har anpassats till utan att den avsedda användningen kommit till stånd,

b) det i byggnaden inreds någon ytterligare bostad eller någon ytterligare lokal för handel, hantverk eller industri, eller

c) byggnaden byter färg, fasadbeklädnad eller taktäckningsmaterial eller byggnadens yttre utseende avsevärt påverkas på annat sätt.

Första stycket 3 c gäller bara om byggnaden ligger i ett område som omfattas av en detaljplan.

9 kap. 4 a §

Trots 2 § krävs det inte bygglov för att, i omedelbar närhet av ett en- eller tvåbostadshus, uppföra eller bygga till en byggnad som

1. avses utgöra antingen en särskild bostad (komplementbostadshus) eller en komplementbyggnad,
2. tillsammans med övriga byggnader som har uppförts på tomten med stöd av denna paragraf inte får en större byggnadsarea än 30,0 kvadratmeter,
3. har en taknockshöjd som inte överstiger 4,0 meter,
4. inte placeras närmare gränsen än 4,5 meter, och
5. i förhållande till en järnväg inte placeras närmare spårets mitt än 30,0 meter.

Det krävs inte heller bygglov för att ändra en komplementbyggnad till ett sådant komplementbostadshus som avses i första stycket.

En åtgärd som avses i första eller andra stycket får vidtas närmare gränsen än 4,5 meter, om de grannar som berörs medger det. Sådant åtgärd får även vidtas närmare spårets mitt än 30,0 meter om järnvägens infrastrukturförvaltare medger det.

Lag (2020:589).

9 kap. 28 §

Om ett ärende om lov eller förhandsbesked avser en byggnad eller ett markområde som omfattas av en ansökan om expropriationstillstånd eller av ett påbörjat arbete för att anta, ändra eller upphäva en detaljplan eller områdesbestämmelser, får byggnadsnämnden besluta att ärendet om lov eller förhandsbesked inte ska avgöras förrän frågan om expropriationstillstånd har avgjorts eller planarbetet har avslutats. Om kommunen inte har avslutat planarbetet inom två år från det att ansökningen om lov eller förhandsbesked kom in till byggnadsnämnden, ska dock ärendet om lov eller förhandsbesked avgöras utan dröjsmål.

9 kap. 31 e §

Bygglov enligt 31 b eller 31 c § får inte ges om åtgärden kan antas medföra

1. betydande miljöpåverkan, eller
2. begränsning av rättighet eller pågående verksamhet i omgivningen.

Lag (2014:900).

Utdrag ur miljöbalken (1998:808)

1 kap. 6 §

I lagen (1994:1500) med anledning av Sveriges anslutning till Europeiska unionen finns föreskrifter om verkan av unionens fördrag och andra instrument samt unionens beslut.

Lag (2011:322).

2 kap. 2 §

Alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd skall skaffa sig den kunskap som behövs med hänsyn till verksamhetens eller åtgärdens art och omfattning för att skydda människors hälsa och miljön mot skada eller olägenhet.

2 kap. 3 §

Alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd skall utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. I samma syfte skall vid yrkesmässig verksamhet användas bästa möjliga teknik.

Dessa försiktighetsmått skall vidtas så snart det finns skäl att anta att en verksamhet eller åtgärd kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

2 kap. 4 §

Alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd skall undvika att använda eller sälja sådana kemiska produkter eller biotekniska organismer som kan befaras medföra risker för människors hälsa eller miljön, om de kan ersättas med sådana produkter eller organismer som kan antas vara mindre farliga. Motsvarande krav gäller i fråga om varor som innehåller eller har behandlats med en kemisk produkt eller bioteknisk organism. *Lag (2006:1014).*

2 kap. 5 §

Alla som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd ska hushålla med råvaror och energi samt utnyttja möjligheterna att

1. minska mängden avfall,
2. minska mängden skadliga ämnen i material och produkter,
3. minska de negativa effekterna av avfall, och
4. återvinna avfall.

I första hand ska förnybara energikällor användas.

Lag (2016:782).

2 kap. 6 §

För en verksamhet eller åtgärd som tar i anspråk ett mark- eller vattenområde ska det väljas en plats som är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön.

Vid prövning av frågor enligt 7 kap., tillståndsprövning enligt 9 och 11 kap., regeringens tillåtighetsprövning enligt 17 kap. och prövning av verksamheter enligt 9 kap. 6, 6 a och 6 b §§, 11 kap. 9 a § och 12 kap. 6 § ska bestämmelserna i 3 och 4 kap. tillämpas endast i de fall som gäller ändrad användning av mark- eller vattenområden.

Ett tillstånd eller en dispens får inte ges i strid med en detaljplan eller områdesbestämmelser enligt plan- och bygglagen (2010:900). Små avvikelser får dock göras, om syftet med planen eller bestämmelserna inte motverkas. *Lag (2013:758).*

6 kap. 3 §

En myndighet eller kommun som upprättar eller ändrar en plan eller ett program som krävs i lag eller annan författning ska göra en strategisk miljöbedömning, om genomförandet av planen, programmet eller ändringen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Skyldigheten gäller inte

1. planer och program som endast syftar till att tjäna totalförsvaret eller räddningstjänsten, och
2. finansiella eller budgetära planer och program.

Lag (2017:955).

6 kap. 20 §

En specifik miljöbedömning ska göras i fråga om en verksamhet eller åtgärd som ska prövas

1. för ett tillstånd som avses i 7 kap. 28 a §, om det inte rör sig om brådskande åtgärder som är nödvändiga med hänsyn till skyddet mot allvarliga olägenheter för människors hälsa, eller
2. för ett tillstånd som avses i 9 eller 11 kap. eller för en tillåtighet som avses i 17 kap., om verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

En specifik miljöbedömning krävs inte för en sådan prövning som avses i 24 kap. 3, 5, 10, 13, 13 a, 14 eller 14 a §.

Lag (2024:963).

9 kap. 8 §

Ansökan om tillstånd till miljöfarlig verksamhet prövas av mark- och miljödomstolen.

Regeringen får meddela föreskrifter om att ansökan om tillstånd för vissa slag av verksamheter ska prövas av länsstyrelsen. Regeringen får meddela föreskrifter om att en kommunal nämnd ska pröva frågor om tillstånd om den miljöfarliga verksamheten kan antas ha en liten miljöpåverkan. Tillstånd som rör Försvarsmakten, Fortifikationsverket, Försvarets materielverk eller Försvarets radioanstalt ska alltid prövas av länsstyrelsen.

Anmälan om miljöfarlig verksamhet ska, enligt föreskrifter som meddelas av regeringen, göras till försvarsinspektören för hälsa och miljö, länsstyrelsen eller kommunen.

Lag (2017:782).

22 kap. 25 §

/Upphör att gälla U:2029-01-01/ En dom som innebär att tillstånd ges till en verksamhet ska i förekommande fall innehålla bestämmelser om

1. den tid som tillståndet ska gälla,
2. verksamhetens ändamål, läge, omfattning, säkerhet och tekniska utformning i övrigt,
3. tillsyn, besiktning och kontroll såsom utsläppskontroll med angivande av mätmetod, mätfrekvens och utvärderingsmetod,
4. skyldighet att betala ersättning eller att utföra skadeförebyggande åtgärder samt hur betalningen ska ske,
5. skyldighet att betala avgifter,
6. de villkor om utsläpp, begränsningsvärden och bästa möjliga teknik som
 - a) behövs för att anpassa tillämpningen av sådana föreskrifter om försiktighetsmått som har meddelats med stöd av denna balk, om föreskrifterna medger eller förutsätter sådan anpassning, eller
 - b) annars behövs för att hindra eller begränsa skadlig påverkan på grund av föroreningar,
7. de villkor som behövs avseende hantering av kemiska produkter i verksamheten, om hanteringen kan medföra olägenheter för den yttre miljön,
8. de villkor som behövs om avfallshantering, återvinning och återanvändning, om hanteringen, återvinningen eller återanvändningen kan medföra olägenheter för den yttre miljön,
9. de villkor som behövs för att verksamheten inte ska medföra någon sådan försämring eller något sådant äventyr som avses i 5 kap. 4 § första stycket,
10. de villkor som behövs med avseende på hushållningen med mark, vatten och andra naturresurser,
11. de villkor som behövs med avseende på avhjälpande av miljöskada och ställande av säkerhet,
12. de villkor som behövs för att förebygga allvarliga kemikalieolyckor och begränsa följderna av dem för människors hälsa och miljön,
13. de villkor som i övrigt behövs för att skydda värdefulla natur- och kulturmiljöer eller för att förhindra annan skada på eller olägenhet för omgivningen,
14. den tid inom vilken anspråk i anledning av oförutsedda skador får framställas,
15. den förlust av vatten eller annat som en tillståndshavare enligt 31 kap. 22 och 23 §§ är skyldig att underkasta sig utan ersättning, och
16. rättegångskostnader.

Om tillståndet avser arbeten för vattenverksamhet, ska den tid som arbetena ska vara utförda inom (arbetstid) anges i domen. Denna tid får överstiga tio år endast om arbetena utgör ett led i en verksamhet som tillgodoser ett väsentligt samhällsintresse och av särskilda skäl inte kan slutföras inom tio år. I fråga om miljöfarlig verksamhet ska den tid som verksamheten ska ha satts igång inom (igångsättningsstid) anges i domen.

Mark- och miljödomstolen får överlåta åt en tillsynsmyndighet att besluta villkor av mindre betydelse.

Ytterligare bestämmelser om vad en dom i ett mål om vattenverksamhet och vattenanläggningar ska innehålla finns i 7 kap. 6 § lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet. *Lag (2023:632).*

Utdrag ur lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor

2 §

I denna lag används följande uttryck med nedan angiven betydelse.

Allvarlig kemikalieolycka: olycka med ett eller flera farliga ämnen inblandade, t.ex. utsläpp, brand eller en explosion, som orsakas av okontrollerade händelseförlopp i samband med driften vid en verksamhet som omfattas av denna lag, och som medför omedelbar eller fördröjd, allvarlig fara för människors hälsa eller miljön, inom eller utanför verksamheten.

Farliga ämnen: ämnen och blandningar som regeringen har meddelat föreskrifter om och som förekommer som råvara eller som produkter, biprodukter, restprodukter och mellanprodukter, inbegripet sådana ämnen som rimligen kan bildas vid en olycka.

Verksamhet: hela det område som står under en verksamhetsutövars ledning eller kontroll eller flera verksamhetsutövars gemensamma ledning eller kontroll och där det finns farliga ämnen vid en eller flera anläggningar, inbegripet såväl det geografiska området som gemensamma eller därtill hörande infrastrukturer eller aktiviteter.

Anläggning: teknisk enhet inom en verksamhet, antingen ovanför eller under marknivå, där farliga ämnen tillverkas, används, hanteras eller förvaras. Detta inbegriper all utrustning, alla konstruktioner, ledningar, maskiner, verktyg, enskilda industrijärnvägsspår, lastkajer, bryggor, pirar, magasin eller liknande anordningar, flytande eller fasta, som är nödvändiga för anläggningens drift.

Verksamhetsutövare: varje fysisk eller juridisk person som driver eller innehar en verksamhet eller anläggning eller som på annat sätt har rätt att fatta avgörande ekonomiska eller andra beslut om verksamhetens eller anläggningens tekniska drift. Om flera verksamheter med en gemensam ägare är samlokaliserade, ska dessa anses som en enda verksamhet och den gemensamma ägaren som verksamhetsutövare.

Lager: förekomst av en viss mängd farliga ämnen för magasinering, förvaring eller lagerhållning. *Lag (2015:233).*

3 §

Denna lag tillämpas på verksamheter där vissa farliga ämnen förekommer. Verksamheterna tillhör en lägre eller högre kravnivå, beroende på vilka farliga ämnen som avses och i vilken mängd de förekommer. Regeringen får meddela föreskrifter om vilka farliga ämnen som avses och vilka mängder av dessa som krävs för att en verksamhet ska tillhöra den lägre eller högre kravnivån.

Med förekomst av farliga ämnen avses den faktiska eller förväntade förekomsten av sådana ämnen i en verksamhet eller den förekomst av sådana ämnen som rimligtvis kan förväntas uppstå vid en okontrollerad process eller vid en okontrollerad reaktion i ett lager. *Lag (2015:233).*

6 §

En verksamhetsutövare skall förebygga riskerna för allvarliga kemikalieolyckor. I de fall en allvarlig kemikalieolycka har inträffat är en verksamhetsutövare skyldig att begränsa följderna för människors hälsa och miljö.

Allmänna hänsynsregler, som gäller för verksamhetsutövaren, finns i 2 kap. miljöbalken.

7 §

För verksamhet som omfattas av denna lag ska verksamhetsutövaren ge in en skriftlig anmälan till länsstyrelsen i det län där verksamheten ligger.

En anmälningsskyldig verksamhet får påbörjas tidigast sex veckor efter det att anmälan har gjorts, om inte länsstyrelsen beslutar något annat.

Om verksamheten omfattas av tillståndsplikt enligt miljöbalken får regeringen meddela föreskrifter om begränsningar av anmälningsskyldigheten. *Lag (2015:233).*

15 §

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och länsstyrelsen (tillsynsmyndigheterna) ska ha tillsyn över att denna lag och föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen följs.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om tillsyn enligt denna lag.
Lag (2015:233).

18 §

Länsstyrelsen ska besluta om en tillsynsplan för de verksamheter som omfattas av denna lag. Utifrån tillsynsplanen ska länsstyrelsen utarbeta ett tillsynsprogram för varje verksamhet. *Lag (2015:233).*

Utdrag ur lagen (2003:778) om skydd mot olyckor

1 kap. 1 §

Bestämmelserna i denna lag syftar till att i hela landet bereda människors liv och hälsa samt egendom och miljö ett med hänsyn till de lokala förhållandena tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor.

1 kap. 3 §

Räddningstjänsten skall planeras och organiseras så att räddningsinsatserna kan påbörjas inom godtagbar tid och genomföras på ett effektivt sätt.

1 kap. 3 a §

Förebyggande verksamhet som staten och kommunerna ansvarar för enligt denna lag ska planeras och organiseras så att den effektivt bidrar till att förebygga bränder och andra olyckor samt förhindra eller begränsa skador till följd av bränder och andra olyckor. Särskild vikt ska läggas vid att förhindra människors död och andra allvarliga skador.
Lag (2020:882).

2 kap. 4 §

Vid en anläggning där verksamheten innebär fara för att en olycka ska orsaka allvarliga skador på människor eller miljön, är anläggningens ägare eller den som utövar verksamheten på anläggningen skyldig att i skälighetsfull omfattning hålla eller bekosta beredskap med personal och egendom och

i övrigt vidta nödvändiga åtgärder för att hindra eller begränsa sådana skador.

Den som utövar verksamheten är skyldig att analysera riskerna för sådana olyckor som anges i första stycket.

Första och andra styckena gäller även flygplatser som har meddelats drifttillstånd enligt 6 kap. 8 § första stycket luftfartslagen (2010:500) och verksamheter som omfattas av lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor. *Lag (2015:234)*.

Utdrag ur lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor

1 §

Denna lag gäller hantering, överföring, import och export av brandfarliga och explosiva varor och sådana förberedande och efterföljande åtgärder som behövs med hänsyn till brand- och explosionsrisken och till konsekvenserna av en brand eller en explosion.

Lagens syfte är att hindra, förebygga och begränsa olyckor och skador på liv, hälsa, miljö eller egendom som kan uppkomma genom brand eller explosion orsakad av brandfarliga eller explosiva varor. Lagen ska även förebygga obehörigt förfarande med varorna. *Lag (2016:379)*.

10 §

Byggnader och andra anläggningar där brandfarliga eller explosiva varor hanteras samt anordningar för hantering av sådana varor ska vara inrättade på ett betryggande sätt med hänsyn till risken för obehörigt förfarande, brand och explosion samt konsekvenserna av en brand eller en explosion. De ska också vara placerade så att motsvarande krav uppfylls i förhållande till omgivningen. Detta gäller också områden med sådana byggnader, anläggningar och anordningar. *Lag (2021:657)*.

16 §

Den som hanterar, överför, importerar eller exporterar explosiva varor och den som yrkesmässigt eller i större mängd hanterar brandfarliga varor ska ha tillstånd till det.

Tillstånd enligt denna lag behövs inte för hantering av brandfarliga varor som avser transport i sådan rörledning för vilken koncession har meddelats enligt lagen (1978:160) om vissa rörledningar eller enligt naturgaslagen (2005:403). Verksamheten ska dock uppfylla kraven för tillståndspliktig verksamhet enligt denna lag.

Tillstånd enligt denna lag behövs inte heller för hantering av brandfarliga och explosiva varor om egendomen är förverkad och ska användas för utbildningsändamål eller för forensiska ändamål av den myndighet som får behålla sådan egendom med stöd av 5 a § lagen (1974:1066) om förfarande med förverkad egendom och hittegoods m.m. *Lag (2025:646)*.

17 §

Frågor om tillstånd till hantering av brandfarliga varor inom Försvarmakten, Försvarets materielverk, Försvarets radioanstalt, Totalförsvarets forskningsinstitut och Fortifikationsverket ska prövas av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Frågor om tillstånd till hantering av brandfarliga varor i övriga fall ska prövas av den kommun där hanteringen ska bedrivas. *Lag (2023:391)*.

18 §

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ska pröva frågor om tillstånd till explosiva varor som avser

1. tillverkning, bearbetning, behandling, destruktion, underhåll och återvinning,
2. annan hantering som sker i anslutning till sådan hantering som nämns i 1,
3. gränsöverskridande överföring,
4. import,
5. export, och
6. ådan hantering som Försvarsmakten, Försvarets materielverk, Försvarets radioanstalt, Totalförsvarets forskningsinstitut och Fortifikationsverket behöver ha tillstånd till.

Frågor om tillstånd till hantering och överföring av explosiva varor i övriga fall ska prövas av den kommun där varorna ska hanteras. Frågan ska i stället prövas av den kommun där den sökande fysiska personen är bosatt eller den sökande juridiska personen har sitt säte, om verksamheten ska ske i mer än en kommun och frågan gäller

1. användning,
2. överföring, eller
3. förvaring i ett flyttbart förråd. *Lag (2025:711)*.

21 §

Den myndighet som prövar frågor om tillstånd enligt denna lag har också, inom sitt verksamhetsområde, tillsyn över att lagen och föreskrifter och beslut som har meddelats i anslutning till lagen följs.

Försvarsmakten får, efter medgivande av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, i stället för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap utöva viss tillsyn över Försvarsmaktens, Försvarets materielverks, Försvarets radioanstalts, Totalförsvarets forskningsinstitut och Fortifikationsverkets hantering och import av brandfarliga och explosiva varor.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap eller den myndighet som regeringen bestämmer har tillsyn över hanteringen av brandfarliga varor som transporteras i en sådan rörledning som det har meddelats koncession för enligt lagen (1978:160) om vissa rörledningar eller enligt naturgaslagen (2005:403). *Lag (2023:391)*.

Utdrag ur förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd

4 §

Om det i ett mål eller ärende enligt 9 kap. miljöbalken är fråga om tillstånd till en miljöfarlig verksamhet vars tillåtlighet enligt Naturvårdsverket eller Havs- och vattenmyndigheten bör prövas av regeringen enligt 17 kap. 3 § miljöbalken, ska verket eller myndigheten i god tid innan målet sätts ut till huvudförhandling eller tillståndsbeslut meddelas anmäla saken till regeringen. *Förordning (2011:625)*.

Utdrag ur förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor

2 kap. 3 §

Länsstyrelsen skall, efter samråd med kommunen, besluta vilka anläggningar som omfattas av ägarens eller verksamhetsutövarens skyldigheter enligt 2 kap. 4 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor.

Utdrag ur förordningen (2015:236) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor

6 §

En anmälan om ändring av verksamheten ska ges in till länsstyrelsen minst sex veckor före ändringen, när det gäller

1. betydande ökning eller minskning av mängden av det farliga ämnet enligt tidigare anmälan, eller betydande ändring av arten eller den fysiska formen av detta,

2. sådana ändringar av en verksamhet eller en anläggning som väsentligt kan påverka faran för allvarliga kemikalieolyckor,

3. definitiv nedläggning av verksamheten eller dess tagande ur drift, eller

4. ändringar i de uppgifter som avses i 4 § 1-3.

En sådan anmälan behöver inte göras i de fall ändringen kräver tillstånd enligt 9 kap. 6 § miljöbalken.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap får meddela ytterligare föreskrifter om vad en anmälan om ändring ska innehålla och när den ska lämnas in.

20 §

Länsstyrelsen ska samordna tillsynen med den tillsyn som görs enligt miljöbalken och arbetsmiljölagen (1977:1160) i den utsträckning som det är lämpligt.

Utdrag ur miljöbedömningsförordningen (2017:966)

11 §

I fråga om verksamhetens eller åtgärdens utmärkande egenskaper enligt 10 § 1 ska särskild hänsyn tas till

1. verksamhetens eller åtgärdens omfattning och utformning,

2. hur verksamheten eller åtgärden bidrar till kumulativa miljöeffekter tillsammans med andra verksamheter som bedrivs, som har fått ett tillstånd eller som har anmälts och får påbörjas,

3. verksamhetens eller åtgärdens användning av mark, jord, vatten, biologisk mångfald, andra naturtillgångar och fysisk miljö i övrigt,

4. det avfall och andra förväntade restprodukter som verksamheten eller åtgärden ger upphov till,

5. föroreningar och störningar från verksamheten eller åtgärden,

6. sannolikheten för allvarliga olyckor som är relevanta för den aktuella verksamheten eller åtgärden, och
7. risker för människors hälsa.

12 §

I fråga om verksamhetens eller åtgärdens lokalisering enligt 10 § 2 ska särskild hänsyn tas till

1. pågående eller tillåten markanvändning,
2. de naturresurser som finns i det område som kan antas bli påverkat och deras relativa förekomst, tillgänglighet, kvalitet och förnyelseförmåga i området, och
3. naturresursernas, naturmiljöns och kulturmiljöns tålighet i det område som kan antas bli påverkat, med särskild uppmärksamhet på påverkan som avser
 - a) ett stort opåverkat område,
 - b) en våtmark, ett strandområde eller en älvmyrning,
 - c) ett kustområde eller en marin miljö,
 - d) ett bergs- eller skogsområde,
 - e) ett betydelsefullt kulturlandskap,
 - f) ett tätbefolkat område,
 - g) en nationalpark, ett naturreservat, ett kulturresevat eller ett annat område som är skyddat enligt 7 kap. miljöbalken,
 - h) ett område eller en byggnad som skyddas enligt 2-4 kap. kulturmiljölagen (1988:950), förordningen (2013:558) om statliga byggnadsminnen m.m. eller plan- och bygglagen (2010:900),
 - i) ett sådant område som är upptaget på världsarvslistan i enlighet med Unescos konvention av den 16 november 1972 om skydd för världens kultur- och naturarv, eller
 - j) ett område där miljökvalitetsnormer inte följs eller riskerar att inte kunna följas.

13 §

I fråga om de möjliga miljöeffekternas typ och utmärkande egenskaper enligt 10 § 3 ska särskild hänsyn tas till

1. effekternas storlek, utbredning, karaktär, intensitet och komplexitet,
2. sannolikheten för att effekterna uppkommer, hur de uppkommer, vilken varaktighet eller frekvens de har och hur reversibla de är,
3. hur gränsöverskridande effekterna är,
4. effekternas kumulativa verkan tillsammans med effekterna av andra verksamheter som bedrivs, som har fått ett tillstånd eller som har anmälts och får påbörjas, och
5. möjligheten att begränsa effekterna på ett effektivt sätt.

Vid bedömningen ska hänsyn tas till allmänhetens behov av information.

Utdrag ur miljötillsynsförordningen (2011:13)

2 kap. 4 §

Försvarsinspektören för hälsa och miljö har ansvar för tillsynen enligt miljöbalken och kontrollen enligt förordning (EU) 2017/625 i fråga om samtliga verksamheter och åtgärder inom Försvarsmakten, Fortifikationsverket, Försvarets materielverk och Försvarets radioanstalt, utom den

tillsyn eller kontroll som omfattas av Kemikalieinspektionens ansvar enligt 21 § första stycket 1 och 3.

Förordning (2022:1174).

2 kap. 7 §

Länsstyrelsen har ansvar för tillsynen i fråga om

1. nationalparker,
2. strandskyddet i sådana områden eller i fråga om sådana anläggningar, vägar och järnvägar som omfattas av länsstyrelsens dispensprövning enligt 7 kap. 18 a § miljöbalken,
3. marinvetenskaplig forskning inom svenskt sjöterritorium enligt 7 kap. 23 § miljöbalken,
4. förordning (EG) nr 338/97, och
5. förordning (EG) nr 865/2006.

2 kap. 8 §

Länsstyrelsen har ansvar för tillsynen i fråga om

1. naturreservat, kulturresevat, naturminnen och vattenskyddsområden som har beslutats av länsstyrelsen,
2. biotopskyddsområden som inte ligger på mark som omfattas av skogsvårdslagen (1979:429) och som har beslutats av regeringen eller länsstyrelsen,
3. djur- och växtskyddsområden som länsstyrelsen har meddelat föreskrifter om enligt 7 kap. 12 § miljöbalken,
4. miljöskyddsområden enligt 7 kap. 19 och 20 §§ miljöbalken, utom områden som har inrättats i anslutning till en verksamhet som omfattas av försvarsinspektören för hälsa och miljöns ansvar för tillsyn enligt 4 § eller av kommunens ansvar för tillsyn enligt 31 §,
5. områden och föremål som omfattas av ett interimistiskt beslut meddelat av länsstyrelsen enligt 7 kap. 24 § miljöbalken,
6. verksamheter och åtgärder som kan påverka miljön i ett sådant område som avses i 7 kap. 27 § miljöbalken, utom den tillsyn som omfattas av länsstyrelsens ansvar enligt 7 §, kommunens ansvar enligt 9 § eller Skogsstyrelsens ansvar enligt 10 §,
7. skötsel av jordbruksmark och annan markanvändning vid jordbruket enligt 7, 8 och 12 kap. miljöbalken,
8. skydd för biologisk mångfald enligt 8 kap. 1-4 §§ miljöbalken,
9. verksamheter och åtgärder som avses i 12 kap. 6 § miljöbalken, utom den tillsyn som omfattas av Skogsstyrelsens ansvar enligt 10 §,
10. viltväg enligt 12 kap. 11 § miljöbalken,
11. stängselgenombrott enligt 26 kap. 11 § miljöbalken, och
12. förordning (EU) nr 1143/2014, utom den tillsyn som omfattas av Skogsstyrelsens ansvar enligt 10 §

Länsstyrelsen får överlåta uppgiften att utöva tillsyn enligt första stycket åt en kommunal nämnd enligt 1 kap. 19 och 20 §§ *Förordning (2018:1940).*

2 kap. 9 §

Den kommunala nämnden har ansvar för tillsynen i fråga om

1. naturreservat, kulturresevat, naturminnen och vattenskyddsområden som har beslutats av kommunen,
2. biotopskyddsområden som har beslutats av kommunen,
3. djur- och växtskyddsområden som kommunen har meddelat föreskrifter om enligt 7 kap. 12 § miljöbalken,

4. strandskyddet, utom den tillsyn som omfattas av länsstyrelsens ansvar enligt 7 § 2, och

5. områden och föremål som omfattas av ett interimistiskt beslut meddelat av kommunen enligt 7 kap. 24 § miljöbalken.

2 kap. 10 §

Skogsstyrelsen har ansvar för tillsynen i fråga om

1. biotopskyddsområden på sådan mark som omfattas av bestämmelser i skogsvårdslagen (1979:429) och som Skogsstyrelsen har beslutat om,

2. avverkning, hyggesbehandling, beståndsanläggning, beståndsvård, uttag av skogsbränsle, skogsbilvägar, skogsgödsling, kalkning i skogsmark och andra skogsbruksåtgärder, i den mån verksamheterna och åtgärderna är sådana som avses i 12 kap. 6 § miljöbalken och omfattas av skogsvårdslagen,

3. avverkning, hyggesbehandling, beståndsanläggning, beståndsvård, uttag av skogsbränsle, skogsbilvägar, skogsgödsling, kalkning i skogsmark och andra skogsbruksåtgärder, om verksamheterna eller åtgärderna kan påverka miljön i ett sådant område som avses i 7 kap. 27 § miljöbalken, och

4. hantering enligt förordning (EU) nr 1143/2014, om hanteringen avser en skogsträdart av unionsbetydelse avsedd för virkesproduktion på sådan mark som omfattas av bestämmelser i skogsvårdslagen. *Förordning (2018:1940).*

2 kap. 12 §

Arbetsmiljöverket har ansvar för tillsynen i fråga om innesluten användning av genetiskt modifierade mikroorganismer.

2 kap. 13 §

Havs- och vattenmyndigheten

1. har ansvar för tillsynen enligt miljöbalken i fråga om

a) innesluten användning av genetiskt modifierade vattenlevande organismer,

b) avsiktlig utsättning av genetiskt modifierade vattenlevande organismer, och

c) utsläppande på marknaden av produkter som innehåller eller består av genetiskt modifierade vattenlevande organismer, och

2. är behörig myndighet att utföra kontroll enligt artikel 4 i förordning (EU) 2017/625 i fråga om avsiktlig utsättning av genetiskt modifierade vattenlevande organismer i miljön för livsmedels- eller foderproduktion. *Förordning (2022:1174).*

2 kap. 14 §

Kemikalieinspektionen

1. har ansvar för tillsynen enligt miljöbalken i fråga om

a) avsiktlig utsättning av genetiskt modifierade mikroorganismer, nematoder, spindeldjur och insekter, och

b) utsläppande på marknaden av produkter som innehåller eller består av genetiskt modifierade mikroorganismer, nematoder, spindeldjur eller insekter, och

2. är behörig myndighet att utföra kontroll enligt artikel 4 i förordning (EU) 2017/625 i fråga om avsiktlig utsättning av genetiskt modifierade

mikroorganismer i miljön för livsmedels- eller foderproduktion. *Förordning (2022:1174)*.

2 kap. 15 §

Livsmedelsverket har ansvar för tillsynen i fråga om utsläppande på marknaden av sådana livsmedel som omfattas av livsmedelslagen (2006:804) och innehåller eller består av genetiskt modifierade organismer.

2 kap. 16 §

Läkemedelsverket har ansvar för tillsynen i fråga om avsiktlig utsättning och avsiktligt utsläppande på marknaden av sådana läkemedel som innehåller eller består av genetiskt modifierade organismer. *Förordning (2015:467)*.

2 kap. 17 §

Skogsstyrelsen har ansvar för tillsynen i fråga om avsiktlig utsättning och utsläppande på marknaden av genetiskt modifierade skogsträd avsedda för virkesproduktion.

2 kap. 18 §

Statens jordbruksverk

1. har ansvar för tillsynen enligt miljöbalken i fråga om
 - a) innesluten användning av genetiskt modifierade organismer,
 - b) avsiktlig utsättning av genetiskt modifierade organismer,
 - c) utsläppande på marknaden av sådant foder som innehåller eller består av genetiskt modifierade organismer och omfattas av lagen (2006:805) om foder och animaliska biprodukter, och
 - d) utsläppande på marknaden av produkter som innehåller eller består av genetiskt modifierade organismer, och

2. är behörig myndighet att utföra kontroll enligt artikel 4 i förordning (EU) 2017/625 i fråga om avsiktlig utsättning av genetiskt modifierade organismer i miljön för livsmedels- eller foderproduktion.

Statens jordbruksverk ska dock inte ha ansvar för sådan tillsyn eller utföra sådan kontroll som omfattas av Arbetsmiljöverkets ansvar enligt 12 §, Havs- och vattenmyndighetens ansvar enligt 13 §, Kemikalieinspektionens ansvar enligt 14 §, Livsmedelsverkets ansvar enligt 15 §, Läkemedelsverkets ansvar enligt 16 § eller Skogsstyrelsens ansvar enligt 17 §. *Förordning (2022:1174)*.

2 kap. 20 §

Arbetsmiljöverket har ansvar för tillsynen i fråga om

1. sådana tillstånd att använda bekämpningsmedel som krävs enligt förordningen (2014:425) om bekämpningsmedel, i de fall tillståndsfrågan prövas av Arbetsmiljöverket, och
2. att på marknaden släppa ut, tillhandahålla eller ta i drift utrustning som är avsedd för hantering av växtskyddsmedel enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 30 b § förordningen (2008:245) om kemiska produkter och biotekniska organismer.

I arbetsmiljölagen (1977:1160) och arbetsmiljöförordningen (1977:1166) finns bestämmelser om Arbetsmiljöverkets ansvar för tillsyn över att förordning (EG) nr 1907/2006 följs. *Förordning (2014:430)*.

2 kap. 21 §

Kemikalieinspektionen

1. har ansvar för tillsynen enligt miljöbalken när det gäller 14 kap. miljöbalken och de EU-förordningar som anges i 19 § 7-9, 11-13, 16, 17 och 19, i fråga om

a) primärleverantörers utsläppande på marknaden av kemiska produkter och biotekniska organismer samt primärleverantörers skyldighet att anmäla kemiska produkter, biotekniska organismer och varor till produktregistret,

b) utsläppande av varor på marknaden, och

c) att sådana representanter som avses i artikel 8 i förordning (EG) nr 1907/2006 fullgör sina skyldigheter enligt den förordningen,

2. har ansvar för tillsynen enligt miljöbalken av att primärleverantörer följer sådana föreskrifter om förbud mot att släppa ut kemiska produkter på marknaden som har meddelats med stöd av 15 kap. 40 § miljöbalken,

3. är behörig myndighet att utföra kontroll enligt artikel 4 i förordning (EU) 2017/625 i fråga om primärleverantörers utsläppande på marknaden av växtskyddsmedel enligt förordning (EG) nr 1107/2009, och

4. är marknadskontrollmyndighet och utövar kontroll enligt förordning (EU) 2019/1020 över att produkter överensstämmer med kraven i

a) de EU-förordningar som anges i 19 § 7-9, 11-13, 16 och 19,

b) förordning (EU) 2023/1542 i fråga om krav på frånvaro av vissa metaller i batterier,

c) Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/65/EU av den 8 juni 2011 om begränsning av användning av vissa farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning, och

d) Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/42/EG av den 21 april 2004 om begränsning av utsläpp av flyktiga organiska föreningar förorsakade av användning av organiska lösningsmedel i vissa färger och lacker samt produkter för fordonsreparationslackering och om ändring av direktiv 1999/13/EG.

Kemikalieinspektionen ska dock inte ha ansvar för

1. sådan tillsyn som Livsmedelsverket har ansvar för enligt 22 §, eller

2. sådan tillsyn eller kontroll som Läke-medelsverket har ansvar för enligt 23 § eller som Transportstyrelsen har ansvar för enligt 27 §. *Förordning (2023:659)*.

2 kap. 22 §

Livsmedelsverket har, när det gäller 14 kap. miljöbalken, ansvar för tillsynen i fråga om material och produkter som är avsedda att komma i kontakt med livsmedel. *Förordning (2022:1174)*.

2 kap. 23 §

Läke-medelsverket

1. har ansvar för tillsynen enligt miljöbalken i fråga om

a) kosmetiska produkter enligt förordning (EG) nr 1223/2009 och förordningen (2013:413) om kosmetiska produkter samt sådana varor som avses i 7 § förordningen om kosmetiska produkter, med undantag för frågor som rör produkternas brandfarliga, oxiderande eller explosiva egenskaper,

b) producenters skyldighet enligt 3-5 och 8 §§ förordningen (2009:1031) om producentansvar för läke-medel ta emot avfall som utgörs av läke-medel och informera om möjligheten att lämna avfall som utgörs av läke-medel,

- c) blandningar som är avsedda att användas vid tatuering enligt förordningen (2012:503) om tatueringsfärger, och
- d) skyldighet att anmäla produkter till produktregistret enligt 5 § förordningen om tatueringsfärger, och
- 2. är marknadskontrollmyndighet och utövar kontroll enligt förordning (EU) 2019/1020 över att produkter överensstämmer med kraven
 - a) förordning (EG) nr 1223/2009, och
 - b) post 75 i bilaga XVII till förordning (EG) nr 1907/2006.
Förordning (2022:1174).

2 kap. 24 §

Naturvårdsverket

- 1. har ansvar för tillsynen enligt miljöbalken i fråga om
 - a) skyldigheter för producenter och producentansvarsorganisationer enligt förordningen (2025:813) med kompletterande bestämmelser till EU-förordningen om batterier,
 - b) förordningen (2021:996) om engångsprodukter, med undantag för frågor om hur 17-22 och 28 §§ i den förordningen uppfylls lokalt,
 - c) förordningen (2021:998) om producentansvar för vissa tobaksvaror och filter, med undantag för frågor om hur hanteringen av sådant avfall som omfattas av förordningen lokalt uppfyller kraven i den förordningen,
 - d) förordningen (2021:999) om producentansvar för ballonger,
 - e) förordningen (2021:1000) om producentansvar för våtservetter,
 - f) förordningen (2021:1001) om producentansvar för fiskeredskap, med undantag för frågor om hur hanteringen av sådant avfall som omfattas av förordningen lokalt uppfyller kraven i den förordningen,
 - g) förordningen (2021:1002) om nedskräpningsavgifter,
 - h) förbud mot att släppa ut varor på marknaden som har meddelats med stöd av 15 kap. 40 § 2 miljöbalken,
 - i) förordningen (2022:1274) om producentansvar för förpackningar, med undantag för frågor om hur hanteringen av sådant avfall som omfattas av förordningen lokalt uppfyller kraven i den förordningen,
 - j) förordningen (2022:1276) om producentansvar för elutrustning, med undantag för frågor om hur hanteringen av sådant avfall som omfattas av förordningen lokalt uppfyller kraven i den förordningen,
 - k) förordningen (2023:132) om producentansvar för bilar, med undantag för frågor om hur hanteringen av sådant avfall som omfattas av förordningen lokalt uppfyller kraven i den förordningen,
 - l) förordningen (2023:133) om producentansvar för däck, med undantag för frågor om hur hanteringen av sådant avfall som omfattas av förordningen lokalt uppfyller kraven i den förordningen,
 - m) förordning (EG) nr 1013/2006 när det gäller frågor som verket är behörig myndighet för,
 - n) förordning (EU) nr 1257/2013 när det gäller frågor som verket är behörig myndighet för och de skyldigheter som den driftsansvariga på en fartygsåtervinningsanläggning har enligt artikel 13.2, och
 - o) skyldigheter för producenter och producentansvarsorganisationer i förordning (EU) 2023/1542, och
- 2. är marknadskontrollmyndighet och utövar kontroll enligt förordning (EU) 2019/1020 över att produkter överensstämmer med kraven i
 - a) Europaparlamentets och rådets direktiv 94/62/EG av den 20 december 1994 om förpackningar och förpackningsavfall, och
 - Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/19/EU av den 4 juli 2012 om avfall som utgörs av eller innehåller elektrisk och elektronisk utrustning (WEEE). *Förordning (2025:818).*

2 kap. 25 §

Statens jordbruksverk har ansvar för tillsynen i fråga om kontroll av utrustning som är avsedd att användas yrkesmässigt för spridning av växtskyddsmedel enligt förordningen (2014:425) om bekämpningsmedel. *Förordning (2022:1304).*

2 kap. 26 §

Strålsäkerhetsmyndigheten har, när det gäller olägenheter från joniserande strålning, ansvar för tillsynen i fråga om verksamheter som är tillståndspliktiga enligt miljöprövningsförordningen (2013:251) och är kärntekniska verksamheter enligt lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet eller verksamheter med joniserande strålning enligt strålskyddslagen (2018:396).

Strålsäkerhetsmyndigheten får överlåta uppgiften att utöva tillsyn enligt första stycket åt en kommunal nämnd enligt 1 kap. 19 och 20 §§.

Strålsäkerhetsmyndigheten får överlåta uppgiften att utöva tillsyn enligt första stycket åt länsstyrelsen, om

1. länsstyrelsen enligt 29 § första stycket 1 har ansvar för tillsynen i fråga om verksamheten, och

2. länsstyrelsen och Strålsäkerhetsmyndigheten är överens om överlåtelser. *Förordning (2018:513).*

2 kap. 27 §

Transportstyrelsen

1. har ansvar för tillsynen enligt miljöbalken i fråga om
a) användningen av marina bränslen i fartyg enligt svavelförordningen (2014:509),

b) utrustning i fartyg som innehåller kontrollerade ämnen enligt förordning (EU) nr 517/2014 eller förordning (EG) nr 1005/2009, och

c) de skyldigheter i fråga om fartyg som följer av artiklarna 4-12 i förordning (EU) nr 1257/2013, och

2. är marknadskontrollmyndighet och utövar kontroll enligt förordning (EU) 2019/1020 över att produkter överensstämmer med kraven i förordning (EU) nr 517/2014 eller förordning (EG) nr 1005/2009 i fråga om utrustning i fartyg som innehåller kontrollerade ämnen. *Förordning (2023:744)*

2 kap. 28 §

Länsstyrelsen har ansvar för tillsynen i fråga om sjöfarten och luftfarten när det gäller sådan dumpning och förbränning av avfall som regleras genom 15 kap. 27-29 §§ miljöbalken.

Länsstyrelsen ska i tillsynen samverka med Polismyndigheten, Tullverket och Kustbevakningen. *Förordning (2016:808).*

2 kap. 29 §

Länsstyrelsen har ansvar för tillsynen i fråga om

1. verksamheter som är tillståndspliktiga enligt miljöprövningsförordningen (2013:251) och bilagan till förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, utom den tillsyn som omfattas av

a) Strålsäkerhetsmyndighetens ansvar enligt 26 §, eller

b) Sveriges geologiska undersöknings ansvar enligt 26 a §,

2. vattenverksamheter, utom sådana vattentäkter som omfattas av tillståndsplikt som kommunen har föreskrivit enligt 9 kap. 10 § miljöbalken,

3. föroreningsskador enligt 10 kap. 1 § första stycket miljöbalken orsakade av en verksamhet som i miljöprövningsförordningen (2013:251) är beskriven som en tillståndspliktig verksamhet och

a) är i drift, eller

b) har upphört efter den 30 juni 1969, om tillsynen vid tidpunkten för verksamhetens upphörande inte hade överlåtits till kommunen, och

4. andra miljöskador enligt 10 kap. 1 § miljöbalken orsakade av en verksamhet eller åtgärd som länsstyrelsen har tillsynsansvar för.

Länsstyrelsen får överlåta uppgiften att utöva tillsyn enligt första stycket åt en kommunal nämnd enligt 1 kap. 19 och 20 §§.

Länsstyrelsens ansvar för sådan tillsyn som avses i lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor regleras särskilt i den lagen. *Förordning (2015:238)*.

2 kap. 30 §

Om länsstyrelsen har ansvar för en viss verksamhet enligt 29 § första stycket 1 eller 2, ska länsstyrelsen också ansvara för tillsynen enligt miljöbalken över verksamheten när det gäller

1. bestämmelserna i 14 kap. miljöbalken och de EU-förordningar som anges i 19 § 7-9, 11-13, 16, 17 och 19 i fråga om

a) primärleverantörers hantering av kemiska produkter, biotekniska organismer och varor som inte innebär utsläppande på marknaden,

b) andras än primärleverantörers hantering av kemiska produkter eller biotekniska organismer, och

c) andras än primärleverantörers hantering av varor som inte innebär utsläppande på marknaden,

2. att föreskrifter meddelade med stöd av 12 kap. 10 § miljöbalken följs, och

3. avfall, farligt avfall och producentansvar.

Länsstyrelsen ska dock inte ha ansvar för

1. sådan tillsyn som Arbetsmiljöverket har ansvar för enligt 20 § eller som Livsmedelsverket har ansvar för enligt 22 §, eller

2. sådan tillsyn eller kontroll som Transportstyrelsen har ansvar för enligt 27 §.

Förordning (2022:1174).

2 kap. 31 §

Den kommunala nämnden har, utöver det som följer av 26 kap. 3 § tredje stycket miljöbalken, ansvar för tillsynen i fråga om

1. tillståndspliktiga miljöfarliga verksamheter enligt 9 kap. miljöbalken, som inte särskilt anges i miljöprövningsförordningen (2013:251) eller bilagan till förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd,

2. vattentäkter som omfattas av tillståndsplikt som kommunen har föreskrivit enligt 9 kap. 10 § miljöbalken,

3. föroreningsskador som inte omfattas av länsstyrelsens ansvar enligt 29 § första stycket 3,

4. andra miljöskador enligt 10 kap. 1 § miljöbalken, om skadorna har orsakats av en verksamhet eller åtgärd som den kommunala nämnden har tillsynsansvaret för,

5. hantering av kemiska produkter, biotekniska organismer och varor i andra verksamheter än miljöfarliga verksamheter enligt 9 kap. miljöbalken, utom när det gäller den tillsyn över primärleverantörers utsläppande på marknaden av kemiska produkter, biotekniska organismer och varor

som Kemikalieinspektionen ansvarar för enligt 21 § första stycket 1 a och b,

6. utrustning i motorfordon, flyg och tåg som innehåller kontrollerade ämnen enligt förordning (EU) nr 517/2014 eller förordning (EG) nr 1005/2009,

7. hur 17-22 och 28 §§ förordningen (2021:996) om engångsprodukter uppfylls lokalt,

8. hantering av avfall enligt artiklarna 62, 64, 66, 67 och 74.4 i förordning (EU) 2023/1542, och

9. hantering av avfall enligt artiklarna 65, 70.3 och 71 i förordning (EU) 2023/1542 när det gäller miljöfarliga verksamheter som inte är tillståndspliktiga enligt 9 kap. miljöbalken. *Förordning (2025:818)*.

2 kap. 32 §

Om en kommunal nämnd har ansvar för tillsynen över en viss verksamhet enligt 26 kap. 3 § tredje stycket miljöbalken eller enligt 1 kap. 19 och 20 §§ denna förordning, ska nämnden också ansvara för tillsynen över verksamheten när det gäller

1. att föreskrifter meddelade med stöd av 12 kap. 10 § miljöbalken följs,

2. bestämmelserna i 14 kap. miljöbalken samt de EU- förordningar som anges i 19 § 7-9, 11-13, 16, 17 och 19 i fråga om

a) primärleverantörers hantering av kemiska produkter, biotekniska organismer och varor som inte innebär utsläppande på marknaden, och

b) andras än primärleverantörers hantering av kemiska produkter, biotekniska organismer och varor, och

3. att andra än primärleverantörer följer sådana föreskrifter om förbud mot att släppa ut kemiska produkter på marknaden som har meddelats med stöd av 15 kap. 40 § miljöbalken.

Nämndens tillsynsansvar enligt första stycket omfattar inte den tillsyn som Arbetsmiljöverket har ansvar för enligt 20 §, Livsmedelsverket har ansvar för enligt 22 § eller Transportstyrelsen har ansvar för enligt 27 §. *Förordning (2022:1174)*.

2 kap. 33 §

En tillsynsmyndighet som har ansvar för tillsynen eller kontrollen i fråga om utsläppande på marknaden av kemiska produkter, biotekniska organismer eller varor, har också ansvar för tillsynen eller kontrollen i fråga om införseln till Sverige och utförseln från Sverige av sådana produkter, organismer och varor.

Tillsynsmyndigheten ska i tillsynen eller kontrollen samverka med Tullverket. *Förordning (2022:1174)*.

2 kap. 34 §

Förvarsinspektören för hälsa och miljö ska vid tillsyn enligt miljöbalken av kosmetiska produkter även utföra de uppgifter som enligt artiklarna 24, 25.1, 25.5 första stycket, 26, 27.1 och 27.5 i förordning (EG) nr 1223/2009 ska skötas av en behörig myndighet.

En kommunal nämnd ska vid tillsyn enligt miljöbalken eller kontroll enligt förordning (EU) 2019/1020 av kosmetiska produkter även utföra de uppgifter som enligt artiklarna 24, 25.1, 25.5 första stycket, 26, 27.1 och 27.5 i förordning (EG) nr 1223/2009 ska skötas av en behörig myndighet.

Inspektören och den kommunala nämnden ska rådgöra med Läkemedelsverket innan åtgärder vidtas enligt artikel 27.1 i förordning (EG) nr 1223/2009.

Förordning (2022:1174).

2 kap. 35 §

En myndighet som enligt detta kapitel är behörig myndighet att utföra kontroll enligt artikel 4 i förordning (EU) 2017/625 ska inom sitt ansvarsområde också utföra annan offentlig verksamhet i enlighet med den förordningen.

Förordning (2022:1174).

